GENERALINIO ADVOKATO
MACIEJ SZPUNAR IŠVADA,
pateikta 2025 m. vasario 6 d.[1]

Byla C-492/23

X
prieš
Russmedia Digital SRL,
Inform Media Press SRL

(*Curtea de Apel Cluj* (Klužo apeliacinis teismas, Rumunija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teisės aktų derinimas – Elektroninė prekyba – Direktyva 2000/31/EB – Asmens duomenų apsauga – Reglamentas (ES) 2016/679 – Tarpinių paslaugų teikėjų atsakomybė – Informacinės visuomenės paslaugų teikėjas, turintis ir asmens duomenų valdytojo statusą – Atsakomybė – Apimtis“

I. Įvadas

1. Šioje byloje pateikti prejudiciniai klausimai susiję su Direktyvos 2000/31/EB[2] ir Reglamento (ES) 2016/679[3] nuostatomis.

2. Šie klausimai kilo nagrinėjant ginčą tarp fizinio asmens ir elektroninės prekyvietės, kurioje be šio asmens sutikimo buvo paskelbtas skelbimas, kad šis asmuo teikia seksualines paslaugas, operatoriaus. Šios bylos ypatumas tas, kad nagrinėjamame skelbime buvo asmens duomenų.

3. Savo klausimais, susijusiais su BDAR, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, pirma, ar elektroninės prekyvietės operatorius, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, pažeidė jam pagal šį reglamentą tenkančias pareigas, ir, antra, ar tokiam operatoriui gali būti taikomas Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytas atleidimas nuo atsakomybės, kiek tai susiję su toje elektroninėje prekyvietėje paskelbtu skelbimu. Taigi šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą suteikia Teisingumo Teismui galimybę pareikšti savo poziciją dėl tuose dviejuose Sąjungos teisės aktuose įtvirtintų tvarkų tarpusavio santykio.

[1] Originalo kalba: prancūzų.

[2] 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos [d]irektyva) (OL L 178, 2000, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 25 t., p. 399).

[3] 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46 EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016, p. 1; toliau – BDAR).

II. Teisinis pagrindas

A. Sąjungos teisė

1. Direktyva 2000/31

4. Direktyvos 2000/31 1 straipsnio „Tikslas ir taikymo sritis“ 5 dalyje, be kita ko, nustatyta, kad ši direktyva „netaikoma <…> sprendžiant klausimus, susijusius su informacinės visuomenės paslaugomis, kurias reglamentuoja Direktyvos 95/46/EB [4] ir 97/66/EB [5]“.

5. Tos direktyvos 12, 13 ir 14 straipsniai, esantys jos II skyriaus „Principai“ 4 skirsnyje „Tarpinių paslaugų teikėjų atsakomybė“, susiję su informacinės visuomenės paslaugų teikėju, kuris vykdo atitinkamai paprasto perdavimo („mere conduit“) veiklą, tam tikros rūšies saugojimo veiklą, vadinamą podėliavimu, arba prieglobos veiklą. Tose nuostatose taip pat nustatytos sąlygos, pagal kurias tokie paslaugų teikėjai atleidžiami nuo atsakomybės už jų paslaugų naudotojų pateiktą informaciją.

6. Minėtos direktyvos 14 straipsnio „Informacijos pateikimas internete [priegloba]“ 1 dalyje nustatyta:

„Kai teikiama informacinės visuomenės paslauga, kurią sudaro paslaugos gavėjo pateiktos informacijos perdavimas ryšio tinklu [saugojimas], valstybės narės užtikrina, kad paslaugų teikėjas nebūtų atsakingas už informaciją, kurią saugo paslaugos gavėjo prašymu, tik tada, jei:

a) teikėjas neturi faktinių žinių apie neteisėtą veiklą arba informaciją ir reikalavimų atlyginti žalą atžvilgiu nežino apie faktus ar aplinkybes, rodančias, kad verčiamasi neteisėta veikla arba teikiama neteisėta informacija

arba

b) teikėjas, gavęs tokių žinių arba apie tai sužinojęs, nedelsdamas panaikina šią informaciją arba atima galimybę ją pasiekti.“

7. Tos direktyvos 15 straipsnyje „Bendros stebėjimo prievolės nebuvimas“ numatyta:

„1. Valstybės narės nenustato teikėjams nei bendros prievolės teikiant 12, 13 ir 14 straipsnių reglamentuojamas paslaugas stebėti informaciją, kurią jie perduoda arba saugo, nei bendros prievolės aktyviai domėtis faktais arba aplinkybėmis, rodančiomis nelegalią veiklą.

2. Valstybės narės gali nustatyti prievoles informacinės visuomenės paslaugų teikėjams nedelsiant informuoti kompetentingas viešąsias institucijas apie įtariamą nelegalią veiklą arba informaciją, kurią pateikia jų paslaugų gavėjai, arba prievolę pateikti kompetentingoms institucijoms, gavus jų prašymą, informaciją, leidžiančią nustatyti jų paslaugos gavėjų, su kuriais jie sudarę informacijos saugojimo sutartis, tapatybę.“

[4] 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995, p. 31; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 15 t., p. 355).

[5] 1997 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos telekomunikacijų sektoriuje (OL L 24, 1998, p. 1).

2. BDAR

8. BDAR 2 straipsnio „Materialinė taikymo sritis“ 4 dalyje nustatyta:

„Šis reglamentas nedaro poveikio [Direktyvos 2000/31], visų pirma tos direktyvos 12–15 straipsniuose nustatytų taisyklių dėl tarpininkavimo paslaugų teikėjų atsakomybės, taikymui.“

9. To reglamento 4 straipsnis „Apibrėžtys“ suformuluotas taip:

„Šiame reglamente:

<…>

7) duomenų valdytojas – fizinis arba juridinis asmuo, valdžios institucija, agentūra ar kita įstaiga, kuris vienas ar drauge su kitais nustato duomenų tvarkymo tikslus ir priemones; kai tokio duomenų tvarkymo tikslai ir priemonės nustatyti Sąjungos arba valstybės narės teisės, duomenų valdytojas arba konkretūs jo skyrimo kriterijai gali būti nustatyti Sąjungos arba valstybės narės teise;

8) duomenų tvarkytojas – fizinis arba juridinis asmuo, valdžios institucija, agentūra ar kita įstaiga, kuri duomenų valdytojo vardu tvarko asmens duomenis;

<…>

11) duomenų subjekto sutikimas – bet koks laisva valia duotas, konkretus ir nedviprasmiškas tinkamai informuoto duomenų subjekto valios išreiškimas pareiškimu arba vienareikšmiais veiksmais kuriais jis sutinka, kad būtų tvarkomi su juo susiję asmens duomenys;

<…>“

10. Minėto reglamento 5 straipsnyje „Su asmens duomenų tvarkymu susiję principai“ numatyta:

„1. Asmens duomenys turi būti:

a) duomenų subjekto atžvilgiu tvarkomi teisėtu, sąžiningu ir skaidriu būdu (teisėtumo, sąžiningumo ir skaidrumo principas);

b) renkami nustatytais, aiškiai apibrėžtais bei teisėtais tikslais ir toliau netvarkomi su tais tikslais nesuderinamu būdu <…> (tikslo apribojimo principas);

<…>

f) tvarkomi tokiu būdu, kad taikant atitinkamas technines ar organizacines priemones būtų užtikrintas tinkamas asmens duomenų saugumas, įskaitant apsaugą nuo duomenų tvarkymo be leidimo arba neteisėto duomenų tvarkymo ir nuo netyčinio praradimo, sunaikinimo ar sugadinimo (vientisumo ir konfidencialumo principas).

2. Duomenų valdytojas yra atsakingas už tai, kad būtų laikomasi 1 dalies, ir turi sugebėti įrodyti, kad jos laikomasi (atskaitomybės principas).“

11. To paties reglamento 6 straipsnio „Tvarkymo teisėtumas“ 1 dalyje nustatyta:

„Duomenų tvarkymas yra teisėtas tik tuo atveju, jeigu taikoma bent viena iš šių sąlygų, ir tik tokiu mastu, kokiu ji yra taikoma:

a) duomenų subjektas davė sutikimą, kad jo asmens duomenys būtų tvarkomi vienu ar keliais konkrečiais tikslais;

<…>“

12. BDAR 7 straipsnio „Sutikimo sąlygos“ 1 dalyje nustatyta:

„Kai duomenys tvarkomi remiantis sutikimu, duomenų valdytojas turi galėti įrodyti, kad duomenų subjektas davė sutikimą, kad būtų tvarkomi jo asmens duomenys.“

13. BDAR 24–26 straipsniai yra IV skyriaus „Duomenų valdytojas ir duomenų tvarkytojas“ 1 skirsnyje „Bendrosios prievolės“.

14. Minėto reglamento 24 straipsnio „Duomenų valdytojo atsakomybė“ 1 dalyje numatyta:

„Atsižvelgdamas į duomenų tvarkymo pobūdį, aprėptį, kontekstą bei tikslus, taip pat į įvairios tikimybės ir rimtumo pavojus fizinių asmenų teisėms ir laisvėms, duomenų valdytojas įgyvendina tinkamas technines ir organizacines priemones, kad užtikrintų ir galėtų įrodyti, kad duomenys tvarkomi laikantis šio reglamento. Tos priemonės prireikus peržiūrimos ir atnaujinamos.“

15. To paties reglamento 25 straipsnio „Pritaikytoji duomenų apsauga ir standartizuotoji duomenų apsauga“ 1 ir 2 dalyje numatyta:

„1. Atsižvelgdamas į techninių galimybių išsivystymo lygį, įgyvendinimo sąnaudas bei duomenų tvarkymo pobūdį, aprėptį, kontekstą ir tikslus, taip pat į duomenų tvarkymo keliamus įvairios tikimybės ir rimtumo pavojus fizinių asmenų teisėms ir laisvėms, duomenų valdytojas, tiek nustatydamas duomenų tvarkymo priemones, tiek paties duomenų tvarkymo metu, įgyvendina tinkamas technines ir organizacines priemones, kaip antai pseudonimų suteikimą, kuriomis siekiama veiksmingai įgyvendinti duomenų apsaugos principus, kaip antai duomenų kiekio mažinimo principą, ir į duomenų tvarkymą integruoti būtinas apsaugos priemones, kad jis atitiktų šio reglamento reikalavimus ir apsaugotų duomenų subjektų teises.

2. Duomenų valdytojas įgyvendina tinkamas technines ir organizacines priemones, kuriomis užtikrina, kad standartizuotai būtų tvarkomi tik tie asmens duomenys, kurie yra būtini kiekvienam konkrečiam duomenų tvarkymo tikslui. Ta prievolė taikoma surinktų asmens duomenų kiekiui, jų tvarkymo apimčiai, jų saugojimo laikotarpiui ir jų prieinamumui. Visų pirma tokiomis priemonėmis užtikrinama, kad standartizuotai be fizinio asmens įsikišimo su asmens duomenimis negalėtų susipažinti neribotas fizinių asmenų skaičius.“

16. BDAR 26 straipsnio „Bendri duomenų valdytojai“ 1 dalyje nurodyta:

„Kai du ar daugiau duomenų valdytojų kartu nustato duomenų tvarkymo tikslus ir priemones, jie yra bendri duomenų valdytojai. Jie tarpusavio susitarimu skaidriu būdu nustato savo atitinkamą atsakomybę už pagal šį reglamentą nustatytų prievolių, visų pirma susijusių su duomenų subjekto naudojimusi savo teisėmis ir jų atitinkamomis pareigomis pateikti 13 ir 14 straipsniuose nurodytą

informaciją, vykdymą, išskyrus atvejus, kai atitinkama duomenų valdytojų atsakomybė yra nustatyta Sąjungos arba valstybės narės teisėje, kuri yra taikoma duomenų valdytojams, ir tokiu mastu, kokiu ji yra nustatyta. Susitarimu gali būti paskirtas duomenų subjektų informavimo punktas.“

B. Rumunijos teisė

17. 2002 m. birželio 7 d. *Legea Nr. 365/2002 privind comerțul electronic* (Įstatymas Nr. 365/2002 dėl elektroninės prekybos)[6], iš dalies pakeisto 2006 m. gegužės 4 d. *Legea Nr. 121/2006 pentru modificarea și completarea Nr. 365/2002 privind comerțul electronic* (Įstatymas Nr. 121/2006, kuriuo iš dalies keičiamas ir papildomas Elektroninės prekybos įstatymas Nr. 365/2002)[7] (toliau – Įstatymas Nr. 365/2002), 11 straipsnyje numatyta:

„1. Paslaugų teikėjams taikomos teisės aktų nuostatos, susijusios su civiline, baudžiamąja ir administracine atsakomybe, išskyrus atvejus, kai šiame įstatyme numatyta kitaip.

2. Paslaugų teikėjai atsako už savo pačių arba jų vardu pateiktą informaciją.

3. Paslaugų teikėjai neatsako už 12–15 straipsniuose nustatytomis sąlygomis perduodamą arba saugomą informaciją ir už informaciją, prie kurios jie suteikia prieigą.“

18. To įstatymo 14 straipsnyje „Nuolatinis informacijos saugojimas, priegloba“ nustatyta:

„1. Kai informacinės visuomenės paslauga yra atitinkamos paslaugos gavėjo pateiktos informacijos priegloba, tokios paslaugos teikėjas neatsako už gavėjo prašymu saugomą informaciją, jei tenkinama viena iš šių sąlygų:

a) paslaugų teikėjas nežino apie veiklos arba saugomos informacijos neteisėtumą ir, kiek tai susiję su ieškiniais dėl žalos atlyginimo, nežino apie faktus arba aplinkybes, iš kurių matyti, kad vykdoma veikla arba aptariama informacija galėtų pažeisti trečiojo asmens teises;

b) sužinojęs, kad atitinkama veikla arba informacija yra neteisėta, arba sužinojęs apie faktus ar aplinkybes, iš kurių matyti, kad atitinkama veikla arba informacija galėtų pažeisti trečiojo asmens teises, paslaugų teikėjas imasi skubių veiksmų, kad pašalintų ją arba užblokuotų prieigą prie jos.

2. 1 dalies nuostatos netaikomos tais atvejais, kai gavėjas yra pavaldus paslaugų teikėjui arba jo kontroliuojamas.

3. Šio straipsnio nuostatos neturi įtakos nei teisminės ar administracinės institucijos galimybei reikalauti, kad paslaugų teikėjas nutrauktų duomenų pažeidimą arba užkirstų jam kelią, nei galimybei nustatyti valdžios procedūras siekiant apriboti arba nutraukti prieigą prie informacijos.“

6 2002 m. liepos 5 d. *Monitorul Oficial României*, Nr. 483, I dalis.

7 2006 m. gegužės 10 d. *Monitorul Oficial al României*, Nr. 403, I dalis.

III. Pagrindinės bylos faktinės aplinkybės, prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme

19. *Russmedia Digital SRL* (toliau – *Russmedia*), pagal Rumunijos teisę įsteigtai bendrovei, priklauso elektroninė prekyvietė *www.publi24.ro*, joje nemokamai arba už atlygį gali būti skelbiami reklaminiai skelbimai, be kita ko, dėl prekių pardavimo arba paslaugų teikimo iš įvairių Rumunijos vietovių.

20. 2018 m. rugpjūčio 1 d. nenustatytas asmuo toje elektroninėje prekyvietėje paskelbė skelbimą, jo turinys buvo juodinantis ir įžeidžiantis ieškovę pagrindinėje byloje, nes jame buvo nurodyta, kad ji teikia seksualines paslaugas (toliau – ginčijamas skelbimas). Tame skelbime buvo pateiktos ieškovės pagrindinėje byloje nuotraukos, panaudotos be jos sutikimo, paimtos iš paskyros, kurią ji teisėtai turėjo socialiniame tinkle, ir jos telefono numeris. Prieš paskelbiant minėtą skelbimą jį paskelbusio asmens tapatybė nebuvo niekaip patikrinta. Kai ieškovė pagrindinėje byloje susisiekė su *Russmedia*, ši bendrovė po mažiau nei valandos išėmė minėtą skelbimą iš savo elektroninės prekyvietės. Vis dėlto tas pats skelbimas, nurodant kilmės šaltinį, buvo įkeltas į kitas reklaminio turinio interneto svetaines, kuriose jis vis dar prieinamas.

21. Manydama, kad ginčijamas skelbimas pažeidė jos teises, ieškovė pagrindinėje byloje pareiškė ieškinį *Russmedia*.

22. *Judecătoria Cluj-Napoca* (Klužo-Napokos pirmosios instancijos teismas, Rumunija) patenkino jos ieškinį ir, remdamasis Civilinio kodekso[8] 253 straipsniu, įpareigojo *Russmedia* sumokėti ieškovei pagrindinėje byloje 7 000 EUR, taip atlyginant neturtinę žalą, patirtą pažeidus jos teisę į atvaizdą, garbę ir reputaciją, taip pat jos teisę į privatų gyvenimą ir netinkamai tvarkius asmens duomenis. Minėtas teismas nusprendė, kad ginčijamas skelbimas pažeidžia pagal BDAR *Russmedia* nustatytus įpareigojimus. Tas teismas nusprendė, jog dėl to, kad *Russmedia* leido paskelbti tokį skelbimą, o vėliau išplatinti jį internete, buvo šiurkščiai pažeistos ieškovės pagrindinėje byloje teisės.

23. *Tribunalul Specializat Cluj* (Klužo specializuotasis teismas, Rumunija) patenkino *Russmedia* apeliacinį skundą ir nusprendė, kad ieškovės pagrindinėje byloje ieškinys nepagrįstas, nes ši bendrovė nebuvo ginčijamo skelbimo autorė. Tas teismas nusprendė, kad *Russmedia* teikė tik skelbimų saugojimo paslaugą ir aktyviai nedalyvavo „kuriant jų turinį“ ir kad šiomis aplinkybėmis taikytinas Įstatymo Nr. 365/2002 14 straipsnio 1 dalyje numatytas atleidimas nuo atsakomybės.

24. Apeliacinio teismo teigimu, *Russmedia* pašalino ginčijamą skelbimą iš savo elektroninės prekyvietės praėjus mažiau nei valandai po to, kai ieškovė pagrindinėje byloje su ja susisiekė. Tas teismas nusprendė, kad *Russmedia* atleidžiama nuo atsakomybės už nurodytą žalą, nes nebuvo atitinkamo skelbimo autorė ir jį užblokavo, atsižvelgdama į Įstatymo Nr. 365/2002 11 straipsnio 3 dalį ir 14 straipsnio 1 dalies b punktą, kai tik sužinojo, kad jis gali pažeisti ieškovės pagrindinėje byloje teises.

[8] Nors ši nuostata nėra pakartota nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, joje įtvirtintos asmens, kurio neturtinės teisės buvo pažeistos arba kurioms kilo pavojus, gynybos priemonės. Toks asmuo gali, be kita ko, kreiptis į teismą dėl žalos atlyginimo arba, atsižvelgiant į konkretų atvejį, turtinės žalos atlyginimo, jeigu ši žala atsirado dėl ją sukėlusio asmens.

25. Dėl duomenų valdytojo pareigos prieš paskelbiant skelbimą patikrinti, ar jo autorius turi teisę naudoti jame esančius asmens duomenis, apeliacinis teismas taip pat nusprendė, kad taikytinas Įstatymo Nr. 365/2002 įgyvendinimo taisyklių 11 straipsnis, pagal kurį informacinės visuomenės paslaugų teikėjas neprivalo tikrinti saugomos informacijos [9].

26. Galiausiai apeliacinis teismas nusprendė, kad *Russmedia* negalima priekaištauti dėl to, kad ji nesiėmė priemonių užkirsti kelią ginčijamo skelbimo išplatinimui internete. Jo teigimu, suteikta paslauga buvo tokio skelbimo paskelbimas, o priemonių, skirtų užblokuoti visuomenės prieigai prie jo, buvo imtasi, kai tik ieškovė pagrindinėje byloje kreipėsi į *Russmedia*. Taigi tas teismas nusprendė, kad nagrinėjamu atveju taikytinas Įstatymas Nr. 365/2002, pagal kurį ta bendrovė atleidžiama nuo atsakomybės už neturtinę žalą, kurią sukėlė naudotojų svetainėje *www.publi24.ro* paskelbtų skelbimų turinys.

27. Ieškovė pagrindinėje byloje apskundė tokį sprendimą *Curtea de Apel Cluj* (Klužo apeliacinis teismas, Rumunija), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

28. Savo skunde ieškovė pagrindinėje byloje, be kita ko, teigia, kad Įstatymas Nr. 365/2002 nėra specialusis įstatymas, palyginti su BDAR, todėl apeliacinis teismas turėjo išnagrinėti *Russmedia* atsakomybę, atsižvelgdamas į šio reglamento nuostatas.

29. Be to, ieškovė pagrindinėje byloje nurodo, kad *Russmedia* vaidmuo neapsiribojo specialių techninių priemonių, suteikiančių prieigą prie prieglobos serverio, suteikimu klientams. Jos teigimu, ši bendrovė taip pat atliko valdytojos vaidmenį, kai ėmėsi veiksmų dėl skelbimų turinio, siekdama tinkamai valdyti informaciją. Minėta bendrovė, kaip nagrinėjamos interneto svetainės administratorė, saugojo ir tvarkė informacijos turinį. Duomenų tvarkymas ir saugojimas, taip pat jų padarymas viešai prieinamų tam tikra forma reiškia tiek skelbimuose esančių duomenų ir informacijos analizę, tiek jų valdymą, būtiną siekiant užtikrinti lengvą prieigą visuomenei, o tai rodo tiesioginį tos bendrovės dalyvavimą. Taigi Įstatymo Nr. 365/2002 14 straipsnis šioje byloje netaikytinas. Be to, ieškovė pagrindinėje byloje mano, kad toje nuostatoje numatytas atleidimas nuo atsakomybės netaikomas, jei atsakomybė konstatuojama pagal kitus teisės aktus, pavyzdžiui, BDAR, o taip, jos nuomone, yra nagrinėjamu atveju.

30. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patenkino skundą, nusprendęs, kad apeliacinis teismas netikrino, ar BDAR nuostatos taikytinos šios bylos aplinkybėmis, panaikino apeliacinio teismo sprendimą ir perėmė bylos nagrinėjimą, siekdamas priimti sprendimą dėl apeliacijos.

31. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo manantis, kad elektroninių prekyviečių operatoriams nenustatyta pareigos iš anksto tikrinti naudotojų skelbiamų skelbimų. Vis dėlto jis pažymi, kad, remiantis Sprendimu *L'Oréal ir kt.* [10], Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytu atleidimu nuo atsakomybės gali remtis tik tas elektroninės prekyvietės operatorius, kuris neatlieka aktyvaus vaidmens, t. y. neteikia pagalbos norint optimizuoti pasiūlymų pirkti pateikimą ir juos reklamuoti. Be to, remiantis tuo sprendimu [11], elektroninės prekyvietės operatorius negali remtis šiuo atleidimu nuo atsakomybės,

[9] Įstatymo Nr. 365/2002 įgyvendinimo taisyklės buvo patvirtintos *Hotărârea Guvernului nr. 1.308/2002* (Vyriausybės nutarimas Nr. 1308) ir yra reglamentuojamojo pobūdžio administracinis aktas. Šio nutarimo 11 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „informacinės visuomenės paslaugų teikėjai, teikiantys [Įstatymo Nr. 365/2002] 12–15 straipsniuose nurodytas paslaugas, neprivalo kontroliuoti jų perduodamos ar saugomos informacijos ar aktyviai ieškoti duomenų, susijusių su veikla ar informacija, kuri jų teikiamų informacinės visuomenės paslaugų srityje atrodo neteisėta".

[10] Žr. 2011 m. liepos 12 d. sprendimą (C-324/09, toliau – Sprendimas *L'Oréal ir kt.*, EU:C:2011:474, 116 punktas).

[11] Žr. Sprendimą *L'Oréal ir kt.* (124 punktas).

jeigu žinojo apie faktus ar aplinkybes, kuriomis remdamasis rūpestingas ekonominės veiklos vykdytojas būtų turėjęs konstatuoti nagrinėjamų pasiūlymų pirkti neteisėtumą ir, jeigu apie tai žinojo, nedelsdamas nesiėmė veiksmų. Vadovaujantis tokia nuostata, pagal Sprendimą *Papasavvas*[12] laikraščių leidykla, turinti interneto svetainę, kurioje publikuojama elektroninė laikraščio versija, taip pat negali remtis atleidimu nuo atsakomybės, nes turi žinių apie paskelbtą informaciją ir ją kontroliuoja.

32. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad Teisingumo Teismo jurisprudencijoje minimi tik internete skelbiami pasiūlymai, kurių neteisėtumas nustatytas išanalizavus faktus ir aplinkybes, apie kuriuos duomenų valdytojui buvo aiškiai pranešta paskelbus atitinkamą skelbimą. Vis dėlto Teisingumo Teismas niekada neturėjo progos nagrinėti tokios situacijos, kokia nagrinėjama šioje byloje. Pagrindinė byla ypatinga tuo, kad kreipimosi į teismą momentu nenustatyto naudotojo paskelbto skelbimo turinys buvo akivaizdžiai neteisėtas ir labai žalingas duomenų subjektui. Taigi, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, siekiant nustatyti ir išanalizuoti galimą paskelbtos informacijos neteisėtumą pranešimas duomenų valdytojui nebuvo būtinas.

33. Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas atkreipia dėmesį į tai, kad nors po ieškovės pagrindinėje byloje pranešimo ginčijamas skelbimas buvo ištrintas iš *Russmedia* svetainės, kurioje jis iš pradžių buvo paskelbtas, jis visas buvo pakartotinai paskelbtas daugelyje kitų interneto svetainių kartu su visais ieškovės pagrindinėje byloje duomenimis ir nuotraukomis, nurodant pirminį šaltinį, netaikant asmens duomenų apsaugos priemonių. Taigi žala tapo nuolatinė ir daroma iki šiol.

34. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat pažymi, kad ginčijamame skelbime nurodytos ir ieškovės pagrindinėje byloje tariamai siūlomos seksualinės paslaugos gali būti siejamos su sunkiais nusikaltimais, už kuriuos baudžiama pagal Baudžiamąjį kodeksą, kaip antai sąvadavimu ir prekyba žmonėmis.

35. Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas atkreipia dėmesį į tai, kad, atsižvelgiant į *Russmedia* elektroninės prekyvietės naudojimo sąlygas, neatrodo, kad ji yra tik pasyvi duomenų naudotoja. Nors ši bendrovė nepretenduoja į pateiktos ar paskelbtos, įkeltos ar atsiųstos medžiagos nuosavybės teisę, ji išsaugo teisę naudoti medžiagą, įskaitant jos kopijavimą, platinimą, perdavimą, paskelbimą, atgaminimą, keitimą, vertimą, perleidimą partneriams ir ištrynimą bet kuriuo metu, net be jokios pagrįstos priežasties.

36. Šiomis aplinkybėmis *Curtea de Apel Cluj* (Klužo apeliacinis teismas) 2023 m. birželio 15 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2023 m. rugpjūčio 3 d., nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Direktyvos [2000/31] 12–14 straipsniai taikytini ir prieglobos tipo informacinių paslaugų teikėjui, suteikiančiam naudotojams galimybę naudotis svetaine, kurioje gali būti skelbiami nemokami arba mokami skelbimai, ir teigiančiam, kad jo vaidmuo skelbiant naudotojų skelbimus yra tik techninio pobūdžio (platformos suteikimas), bet bendrosiose svetainės naudojimo sąlygose nurodančiam, kad neprašo nuosavybės teisės į pateiktą ar paskelbtą, įkeltą ar atsiųstą turinį, tačiau išsaugo teisę naudoti turinį, įskaitant teisę bet kada jį nukopijuoti, išplatinti, perduoti, paskelbti, atgaminti, iš dalies pakeisti, išversti, perleisti partneriams ir pašalinti, net neturėdamas tam jokios priežasties?

[12] 2014 m. rugsėjo 11 d. sprendimas (C-291/13, EU:C:2014:2209, 46 punktas).

2. Ar, remiantis [BDAR] 2 straipsnio 4 dalies, 4 straipsnio 7 ir 11 punktų, 5 straipsnio 1 dalies f punkto, 6 straipsnio 1 dalies a punkto, 7, 24 ir 25 straipsnių ir Direktyvos [2000/31] 15 straipsnio aiškinimu, toks prieglobos tipo informacinės paslaugos teikėjas, kuris yra asmens duomenų valdytojas, prieš paskelbdamas skelbimą turi patikrinti, ar skelbimą skelbiantis asmuo ir skelbime nurodytų asmens duomenų savininkas sutampa?

3. Ar, remiantis [BDAR] 2 straipsnio 4 dalies, 4 straipsnio 7 ir 11 punktų, 5 straipsnio 1 dalies f punkto, 6 straipsnio 1 dalies a punkto, 7, 24 ir 25 straipsnių ir Direktyvos [2000/31] 15 straipsnio aiškinimu, toks prieglobos tipo informacinės paslaugos teikėjas, kuris yra atsakingas už asmens duomenų tvarkymą, privalo iš anksto patikrinti naudotojų siunčiamų skelbimų turinį, kad eliminuotų tuos, kurie galbūt yra neteisėti arba kurie gali pakenkti asmens privačiam ir šeimos gyvenimui?

4. Ar, remiantis [BDAR] 5 straipsnio 1 dalies b ir f punktų, 24 ir 25 straipsnių ir Direktyvos [2000/31] 15 straipsnio aiškinimu, toks prieglobos tipo informacinės paslaugos teikėjas, kuris yra asmens duomenų valdytojas, privalo taikyti apsaugos priemones, kuriomis galima užkirsti kelią per jį skelbiamų skelbimų turinio kopijavimui ir tolesniam platinimui arba tai apriboti?“

37. Rašytines pastabas pateikė Rumunijos vyriausybė ir Europos Komisija. Ieškovės pagrindinėje byloje ir Komisijos atstovai dalyvavo 2024 m. liepos 2 d. vykusiame teismo posėdyje.

IV. Analizė

38. Pirmuoju klausimu siekiama išsiaiškinti, ar *Russmedia* gali remtis Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytu atleidimu nuo atsakomybės, o antruoju–ketvirtuoju klausimais – ar ši bendrovė neįvykdė jai pagal BDAR tenkančių įpareigojimų.

39. Anksčiau Teisingumo Teismas yra nurodęs, kad Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalimi, dėl kurios pateiktas pirmasis klausimas, siekiama apriboti atvejus, kai pagal toje srityje taikytiną nacionalinę teisę gali kilti tarpinių paslaugų teikėjų atsakomybė[13]. Laikausi nuomonės, kad, atsižvelgiant į Sąjungos teisės raidą šioje srityje, toje nuostatoje numatytas atleidimas nuo atsakomybės galėtų būti taikomas ir tuo atveju, kai paslaugų teikėjo atsakomybė kyla remiantis Sąjungos teisės nuostatomis arba šią teisę perkeliančiomis nacionalinės teisės nuostatomis[14].

40. Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą galima suprasti, kad pagrindinėje byloje *Russmedia* atsakomybė gali kilti dėl BDAR pažeidimo[15]. Šiomis aplinkybėmis *a priori* gali atrodyti pageidautina pirmiausia išnagrinėti antrąjį–ketvirtąjį klausimus, kuriais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia nustatyti, ar *Russmedia* neįvykdė jai pagal BDAR tenkančių pareigų. Vis dėlto siekdamas analizės aiškumo išnagrinėsiu klausimus tokia tvarka, kokia jie pateikti. Taigi pirmiausia analizuosiu nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį

[13] Žr. 2010 m. kovo 23 d. Sprendimą *Google France ir Google* (C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, 107 punktas).

[14] Dėl Sąjungos teisės perkėlimo į nacionalinę teisę nuostatų žr. Wilman, F., „The Responsibility of Online Intermediaries for Illegal User Content in the ES and the US“, Edward Elgar, Cheltenham – Northampton, 2020, p. 18, 2.18 punktas. Dėl pačios Sąjungos teisės taip pat žr. 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (Skaitmeninių paslaugų aktas) (OL L 277, 2022, p. 1) (toliau – *Digital Services Act*), 17 konstatuojamąją dalį.

[15] Kaip nurodė pirmosios instancijos teismas, *Russmedia* priskiriamų veiksmų neteisėtumą lėmė BDAR pažeidimas. Be to, šalių ginčas antrosios instancijos teisme ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme susijęs su klausimu, ar Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalimi galima remtis siekiant atleisti paslaugų teikėją nuo atsakomybės už to reglamento pažeidimą. Žr. šios išvados 28 punktą.

sprendimą iškeltą problemą, atsižvelgdamas į Direktyvą 2000/31, o tada nagrinėsiu šią problemą atsižvelgdamas į BDAR. Galiausiai paskutinėje savo analizės dalyje nagrinėsiu to reglamento ir direktyvos tarpusavio sąveiką.

41. Visi prejudiciniai klausimai susiję su gilesniu klausimu dėl Direktyvos 2000/31 ir BDAR nuostatų santykio. Šį klausimą nagrinėsiu nustatęs reikšmingas šių dviejų Sąjungos teisės aktų nuostatas, nes keturių prejudicinių klausimų esmė yra teisinis kvalifikavimas pagal juose numatytas kategorijas.

A. Dėl pirmojo klausimo

42. Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad informacinės visuomenės paslaugos, kurią sudaro galimybės naudotis elektronine prekyviete, kurioje skelbimai gali būti skelbiami nemokamai arba už atlygį, suteikimas naudotojams, teikėjas gali pasinaudoti šioje nuostatoje numatytu atleidimu nuo atsakomybės ir tuo atveju, kai jis savo elektroninės prekyvietės naudojimo sąlygose nurodo, kad, nors nepretenduoja į tokio turinio nuosavybės teisę, išsaugo teisę naudoti pateiktą, paskelbtą, įkeltą ar atsiųstą medžiagą, taip pat bet kada ją kopijuoti, platinti, perduoti, paskelbti, atgaminti, keisti, išversti, perleisti partneriams ir ištrinti, net ir neturėdamas tam jokios priežasties.

43. Taigi išnagrinėsiu šį klausimą (1 dalis), kuriuo iš esmės siekiama nustatyti, ar *Russmedia* gali būti laikoma „tarpine paslaugų teikėja“, kuri *a priori* gali remtis Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytu atleidimu nuo atsakomybės. Kadangi atrodo, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui taip pat kyla abejonių dėl to, ar, atsižvelgiant į pagrindinės bylos specifiką, šioje byloje yra įvykdytos sąlygos, toje nuostatoje siejamos su atleidimu nuo atsakomybės konkrečiu atveju, šį klausimą taip pat išanalizuosiu išsamumo sumetimais (2 dalis).

1. Dėl tarpinio paslaugų teikėjo sąvokos

a) Klausimo apimtis ir prielaidos

44. Manau, svarbu pabrėžti tiek prielaidą, kuria grindžiamas pirmasis klausimas, tiek jo apimtį.

45. Pirma, kaip jau minėjau[16], Direktyvos 2000/31 12, 13 ir 14 straipsniuose numatytos atsakomybės išimtys, taikomos tuo atveju, kai informacinės visuomenės paslaugų teikėjų teikiamos paslaugos susijusios atitinkamai su paprastu perdavimu („mere conduit“), tam tikra saugojimo forma, vadinama podėliavimu („caching“), ir priegloba.

46. Nors pirmajame klausime daroma nuoroda į tas tris nuostatas, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas leidžia suprasti, kad *Russmedia* teikia paslaugą, kurią sudaro naudotojų pateiktos informacijos priegloba. Be to, atrodo, kad Įstatymo Nr. 365/2002 14 straipsniu, dėl kurio taikytinumo kilo ginčas nacionalinėse instancijose[17], į nacionalinę teisę perkeltas Direktyvos 2000/31 14 straipsnis dėl prieglobos paslaugos. Taigi manau, kad pirmasis klausimas susijęs su šia Sąjungos teisės nuostata ir kad prašymą priimti

[16] Žr. šios išvados 5 punktą.

[17] Žr. šios išvados 29 punktą.

prejudicinį sprendimą pateikęs teismas daro prielaidą, jog *Russmedia* teikiama paslauga yra informacinės visuomenės paslauga ir iš esmės ją sudaro jos elektroninės prekyvietės naudotojų pateiktos informacijos priegloba.

47. Antra, kiek tai susiję su pirmojo klausimo apimtimi, atsargi jo formuluotė leidžia suprasti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas neišreiškia savo pozicijos dėl *Russmedia* vaidmens teikiant jos prieglobos paslaugą. Iš to klausimo matyti, jog išvada dėl išimtinai techninio *Russmedia* vaidmens kyla iš šios bendrovės suformuluotų teiginių[18]. Nors neatrodo, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kvestionuoja tokį teiginį, jį apsvarstysiu, nes ieškovė pagrindinėje byloje atkakliai ginčija jo pagrįstumą[19].

48. Galiausiai, trečia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad *Russmedia* „neatrodo [esanti] tik pasyvi duomenų naudotoja (tarpinė teikėja), nes, nors [ši bendrovė] neprašo nuosavybės teisės į pateiktą ar paskelbtą, įkeltą ar perduotą turinį, ji vis dėlto išsaugo teisę naudoti [tą] turinį“. Pirmojo klausimo formuluotė atspindi šį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo rūpestį. Šiuo klausimu siekiama išsiaiškinti, ar „paslaugų teikėj[as], suteikiant[is] naudotojams galimybę naudotis [elektronine prekyviete], bet bendrosiose svetainės naudojimo sąlygose nurod[antis], kad išsaugo teisę naudoti turinį“, gali pasinaudoti Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytu atleidimu nuo atsakomybės.

49. Nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą minimas visiškai techninis ar pasyvus *Russmedia* veiklos pobūdis, pateikiant nuorodą į Teisingumo Teismo jurisprudenciją, pagal kurią Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytas atleidimas nuo atsakomybės taikomas tik tuo atveju, kai paslaugų teikėjo elgesys apsiriboja „tarpinio paslaugų teikėjo“ elgesiu, kaip šią sąvoką tos direktyvos II skyriaus 4 skirsnyje ketino apibrėžti teisės aktų leidėjas. Šiuo klausimu iš minėtos direktyvos 42 konstatuojamosios dalies matyti, kad joje numatytos atsakomybės išimtys taikomos tik tais atvejais, kai informacinės visuomenės paslaugų teikėjo veikla yra *tik techninio*, automatinio ir *pasyvaus* pobūdžio, o tai reiškia, kad jis neturi žinių apie perduodamą ar saugomą informaciją ir jos nekontroliuoja[20]. Pirmąjį klausimą reikia išnagrinėti atsižvelgiant būtent į tą jurisprudenciją.

b) Elektroninės prekyvietės operatoriaus vaidmuo

50. Nors prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nepateikia išsamios informacijos apie *Russmedia* elektroninės prekyvietės veikimą, atrodo, kad ši bendrovė nustato skelbimų formatą ir nemokamai arba už atlygį skelbia juos savo elektroninėje prekyvietėje, kurioje skelbimai suskirstomi į įvairias skelbimą įkeliančių naudotojų pasirinktas kategorijas, o kiti naudotojai, naudodami paprastą paieškos sistemą, gali atlikti paiešką ir grupuoti rezultatus. Tam, kad skelbimą įkeliantis naudotojas galėtų paskelbti skelbimą internete, jis turi užsiregistruoti *Russmedia*. Jo tapatybė netikrinama nei registracijos, nei skelbimo paskelbimo metu. Apie tokį šios elektroninės prekyvietės veikimą galima spręsti iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, šalių rašytinių pastabų ir per teismo posėdį pateiktų pastabų, taip pat mano paties surastos informacijos. Prieš priimdamas sprendimą pagrindinėje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti tų pastabų teisingumą.

18 *Russmedia* tvirtino, kad „jos vaidmuo skelbiant naudotojų skelbimus yra tik techninio pobūdžio (platformos suteikimas naudotis)“.

19 Žr. šios išvados 29 punktą.

20 Žr. 2010 m. kovo 23 d. Sprendimą *Google France ir Google* (C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, 112 ir 113 punktai).

51. Byloje, susijusioje su elektroninės prekyvietės operatoriumi, Teisingumo Teismas yra patikslinęs, kad siekiant patikrinti, ar toks operatorius gali būti atleistas nuo atsakomybės pagal Direktyvos 2000/31 14 straipsnį, reikia išsiaiškinti, ar jis tik *neutraliai* teikia savo paslaugą, vien techniškai ir automatiškai tvarkydamas savo klientų pateiktus duomenis, ar atlieka aktyvų vaidmenį, leidžiantį jam turėti žinių apie šiuos duomenis arba juos kontroliuoti [21].

52. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog vien dėl to, kad elektroninės prekyvietės operatorius savo serveryje saugo pasiūlymus pirkti, nustato savo paslaugos teikimo taisykles, už šią paslaugą jam mokamas atlygis ir jis savo klientams suteikia bendro pobūdžio informaciją, neturėtų iš jo atimti galimybės pasinaudoti Direktyvoje 2000/31 numatytomis išimtimis atsakomybės srityje [22].

53. Be to, kaip Teisingumo Teismas konstatavo dėl vienos iš sąlygų, su kuriomis pagal Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalį siejamas tarpinio paslaugų teikėjo atleidimas nuo atsakomybės (prie šių sąlygų dar grįšiu vėliau) [23], aplinkybės, kad dalijimosi turiniu internete platformos operatorius automatiškai indeksuoja į šią platformą įkeltą turinį, kad toje platformoje yra paieškos funkcija ir kad ji rekomenduoja vaizdo įrašus atsižvelgdama į naudotojo profilį ar pomėgius, negali pakakti, kad būtų galima daryti išvadą, jog ši sąlyga neįvykdyta [24]. Juo labiau tokia aplinkybė taip pat negali atimti iš tokio operatoriaus galimybės remtis toje nuostatoje numatytu atleidimu nuo atsakomybės. Iš tiesų klausimas, ar sąlygos, su kuriomis tos direktyvos 14 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose siejamas atleidimas nuo atsakomybės, yra įvykdytos, kyla tik tuo atveju, jei atitinkamas paslaugų teikėjas gali būti laikomas „prieglobos paslaugų teikėju, kuris prisiima neutralų vaidmenį“, kiek tai susiję su jo saugoma informacija, ir *a priori* gali remtis tokiu atleidimu nuo atsakomybės.

54. Taigi iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad *Russmedia* atlieka neutralų vaidmenį, kiek tai susiję su skelbimus įkeliančių naudotojų prašymu saugoma informacija, ir kad ji gali remtis Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytu atleidimu nuo atsakomybės. Dabar reikia išsklaidyti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo abejones, kurias atspindi pirmojo klausimo formuluotė, – juo iš esmės siekiama nustatyti, ar nagrinėjant tokio atleidimo nuo atsakomybės taikytinumą lemiamą reikšmę reikia teikti elektroninės prekyvietės naudojimo sąlygoms, ar veiksmams, kurių faktiškai ėmėsi jos operatorius.

c) Naudojimo sąlygų svarba

55. Primintina, kad pagal savo elektroninės prekyvietės naudojimo sąlygas *Russmedia*, nepretenduodama į tokio turinio nuosavybės teisę, pasilieka teisę panaudoti pateiktą, paskelbtą, įkeltą ar atsiųstą turinį, įskaitant jo kopijavimą, platinimą, perdavimą, paskelbimą, atgaminimą, keitimą, išvertimą, perleidimą partneriams ir ištrynimą bet kuriuo momentu, net kai tam nėra jokios priežasties.

[21] Žr. Sprendimą *L'Oréal ir kt.* (113 punktas).

[22] Žr. Sprendimą *L'Oréal ir kt.* (115 punktas).

[23] Šioje nuostatoje iš esmės numatyta, kad toks paslaugų teikėjas negali žinoti apie neteisėtą veiklą ar informaciją. Žr. šios išvados 68 punktą.

[24] Šiuo klausimu žr. 2021 m. birželio 22 d. Sprendimą *YouTube ir Cyando* (C-682/18 ir C-683/18, toliau – Sprendimas *YouTube ir Cyando*, EU:C:2021:503, 114 punktas).

56. Pirmiausia pažymiu, kad pagrindinė byla nesusijusi su žala, kurią ieškovė pagrindinėje byloje patyrė dėl *Russmedia* dalyvavimo skelbiant ginčijamą skelbimą, kuris buvo prieinamas jos elektroninėje prekyvietėje. Taigi šioje byloje nekalbama apie situaciją, kai žala kyla dėl elektroninės prekyvietės naudotojo pateikto turinio, kurį pakeitė ar su juo manipuliacijas atliko šios elektroninės prekyvietės operatorius.

57. Tai nustačius, reikia pažymėti, kad, atsižvelgiant į *Russmedia* elektroninės prekyvietės naudojimo sąlygas, neatrodo, kad ji būtų kaip nors įsipareigojusi skelbimą įkeliantiems naudotojams, kiek tai susiję su jų prašymu saugomų skelbimų turinio parengimu ar pateikimu. Vis dėlto ši bendrovė pasilieka teisę naudoti šią informaciją, net kai nėra jokios priežasties to daryti.

58. Šiuo klausimu pažymėtina, kad nors elektroninės prekyvietės naudojimo sąlygos gali apibrėžti informacinės visuomenės paslaugos veikimą ir leisti suprasti šios paslaugos teikėjo atliekamą vaidmenį, sutarties sąlygos, pagal kurias šis paslaugų teikėjas gali imtis veiksmų dėl saugomos informacijos, neprivalėdamas to daryti, savaime negali būti lemiamos, kai kyla klausimas, ar minėto paslaugų teikėjo vaidmuo yra neutralus. Teisingumo Teismas savo jurisprudencijoje atkreipia dėmesį į faktinį informacinės visuomenės paslaugos teikėjo dalyvavimą rengiant ir pateikiant paslaugos naudotojų pateiktą informaciją. Vis dėlto nagrinėjant, ar taikomas Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytas atleidimas nuo atsakomybės, nereikia atsižvelgti į veiksmus, kurių paslaugų teikėjas gali imtis pagal savo platformos naudojimo sąlygas, tačiau kurių jis praktiškai nesiima. Kitaip tariant, atliekant tokį nagrinėjimą reikia atsižvelgti į veiksmus, kurių tokios paslaugos teikėjas faktiškai ėmėsi.

59. Kalbant konkrečiau, Teisingumo Teismas nusprendė, kad jeigu elektroninės prekyvietės operatorius *teikia pagalbą*, skirtą visų pirma patobulinti nagrinėjamų pasiūlymų pirkti prekes pateikimui ar juos reklamuoti, reikia manyti, kad jis užėmė ne neutralią poziciją tarp atitinkamo kliento – pardavėjo ir potencialių pirkėjų, bet atliko aktyvų vaidmenį, leidžiantį jam turėti žinių apie šiuos pasiūlymų duomenis ar juos kontroliuoti[25]. Be to, Teisingumo Teismas yra iš esmės nusprendęs, kad laikraščių leidykla negali remtis Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytu atleidimu nuo atsakomybės, kiek tai susiję su *šios bendrovės leidžiamo laikraščio elektroninėje versijoje paskelbta* informacija, nes ji iš esmės žino savo skelbiamą informaciją ir ją kontroliuoja[26].

60. Apibendrinant galima pasakyti, kad mano ką tik paminėtose jurisprudencijos ištraukose elektroninės prekyvietės veikimo būdai suponuoja išankstines žinias apie saugomą informaciją ir jos kontrolę. Vis dėlto šioje byloje, kaip per teismo posėdį pažymėjo Komisija, nėra jokios informacijos, kad *Russmedia* dalyvauja kuriant, optimizuojant ar pateikiant skelbimus arba kad prieš juos paskelbiant ji tikrina jų individualų turinį. Kontrolė, kurią ši bendrovė galėtų vykdyti pagal savo elektroninės prekyvietės naudojimo sąlygas, yra tik potenciali ir *ex post*. Taip pat atrodo, kad *Russmedia* nėra žinoma saugoma informacija, o tai galėtų pateisinti Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatyto atleidimo nuo atsakomybės netaikymą šiai bendrovei.

[25] Sprendimas *L'Oréal ir kt.* (116 punktas).

[26] 2014 m. rugsėjo 11 d. Sprendimas *Papasavvas* (C-291/13, EU:C:2014:2209, 45 punktas).

61. Be to, kaip pažymėjo Komisija, panašių į *Russmedia* platformų naudojimo sąlygos nėra neįprastos tarpininkavimo paslaugoms [27]. Šiuo klausimu svarbu pažymėti, kad tai, jog tarpinis paslaugų teikėjas pasilieka teisę naudoti jo paslaugos naudotojų pateiktą informaciją, siejama su svarbiu vaidmeniu, kurį tarpiniai paslaugų teikėjai atlieka kovodami su neteisėtu turiniu internete.

62. Tam, kad įvykdytų sąlygas, su kuriomis Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose siejamas tarpinio paslaugų teikėjo atleidimas nuo atsakomybės, tarpinis paslaugų teikėjas, vos aptikęs neteisėtą turinį, turi reaguoti ir jį pašalinti arba užblokuoti. Paslaugų teikėjas, be kita ko, siekdamas įrodyti savo gebėjimą imtis tokių veiksmų, gali pasilikti teisę bet kada pašalinti minėtą turinį.

63. Tokiomis aplinkybėmis tai, kad pagal savo elektroninės prekyvietės naudojimo sąlygas *Russmedia* pasilieka teisę naudoti jos paslaugos naudotojų prašymu saugomą turinį, negali reikšti, kad šiai bendrovei netaikomas Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytas atleidimas nuo atsakomybės.

d) Tarpinė išvada

64. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau į pirmąjį klausimą atsakyti, kad Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip: informacinės visuomenės paslaugos, kurią sudaro galimybės naudotis elektronine prekyviete, kur skelbimai skelbiami nemokamai arba už atlygį, suteikimas naudotojams, teikėjas gali pasinaudoti šioje nuostatoje numatytu atleidimu nuo atsakomybės ir tuo atveju, kai savo elektroninės prekyvietės naudojimo sąlygose nurodo, kad, nors nepretenduoja į nuosavybės teisę į tokį turinį, išsaugo teisę naudoti pateiktą, paskelbtą, įkeltą ar atsiųstą turinį, įskaitant jo kopijavimą, platinimą, perdavimą, paskelbimą, atgaminimą, keitimą, vertimą, perleidimą partneriams ir ištrynimą bet kuriuo momentu, net kai nėra jokios priežasties to padaryti, su sąlyga, kad šis paslaugų teikėjas nesiims priemonių, dėl kurių prarastų neutralaus prieglobos paslaugų teikėjo statusą.

65. Išsamumo sumetimais reikia išnagrinėti, ar, atsižvelgiant į pagrindinės bylos specifiką, nagrinėjamu atveju įvykdytos su tokiu atleidimu nuo atsakomybės siejamos sąlygos.

2. Dėl sąlygų, su kuriomis siejamas tarpinio paslaugų teikėjo atleidimas

66. Nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pabrėžiama šios bylos specifika, kuri, atrodo, susijusi su Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje nustatytomis atleidimo nuo atsakomybės už saugomą informaciją sąlygomis. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas atkreipia Teisingumo Teismo dėmesį į tai, kad ginčijamas skelbimas yra akivaizdžiai neteisėtas ir ypač žalingas, taip pat į tai, kad šis skelbimas yra prieinamas daugelyje kitų interneto svetainių, kuriose buvo pakartotas.

[27] Pavyzdžiui, kaip per teismo posėdį pažymėjo Komisija, panaši sąlyga buvo įtvirtinta vaizdo įrašų dalijimosi platformos, nagrinėtos Sprendime *YouTube ir Cyando*, bendrosiose sąlygose (30 punktas). Be to, Komisija savo rašytinėse pastabose nurodė, jog neatrodo, kad *Russmedia* elektroninės prekyvietės naudojimo sąlygos iš esmės skirtųsi nuo Sprendime *L'Oréal ir kt.* nagrinėtos platformos administratoriaus nustatytų sąlygų.

a) Akivaizdžiai neteisėtas saugomos informacijos pobūdis

1) Akivaizdžiai neteisėto turinio nustatymas

67. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, jog tam, kad *Russmedia* galėtų nustatyti ir išanalizuoti galimą paskelbtos informacijos neteisėtumą, nebuvo būtina pranešti šiai bendrovei apie neteisėtą turinį. To teismo teigimu, ginčijamo skelbimo turinys yra akivaizdžiai neteisėtas ir labai žalingas ieškovei pagrindinėje byloje. Taigi atrodo, jog prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas remiasi prielaida, kad dėl tokio aiškiai neteisėto pobūdžio *Russmedia* turėjo žinoti apie šį skelbimą ir jo neteisėtą turinį. Taigi tam, kad *Russmedia* galėtų pasinaudoti atleidimu nuo atsakomybės, ji turėjo skubiai ir nelaukdama prašymo šiuo tikslu pašalinti minėtą skelbimą arba panaikinti galimybę jį pasiekti pagal Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalies b punktą.

68. Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalies a punktu siekiama atleisti prieglobos paslaugų teikėją nuo atsakomybės už saugomą informaciją, jeigu jis nežino apie neteisėtą veiklą arba neteisėtą informaciją. Kai prieglobos paslaugų teikėjo atsakomybe remiamasi ieškinyje dėl žalos atlyginimo, kaip nagrinėjamu atveju, taikoma griežtesnė atleidimo nuo atsakomybės sąlyga. Tokiu atveju paslaugų teikėjui negali būti taikomas tos direktyvos 14 straipsnio 1 dalyje numatytas atleidimas nuo atsakomybės, jeigu jis žinojo apie faktus ar aplinkybes, kuriais remdamasis rūpestingas ekonominės veiklos vykdytojas turėjo konstatuoti atitinkamą pažeidimą, ir neveikė pagal minėtos direktyvos 14 straipsnio 1 dalies b punktą[28]. Kaip reikalaujama pagal Direktyvą 2000/31, neteisėtas veiklos ar informacijos pobūdis turi būti „akivaizdus“ arba, kitaip tariant, turi būti lengva jį nustatyti[29].

69. Vis dėlto paslaugų teikėjas gali prarasti galimybę pasinaudoti Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytu atleidimu nuo atsakomybės tik tuo atveju, jei iš tikrųjų žinojo apie faktus ar aplinkybes, kuriomis remdamasis rūpestingas ūkio subjektas gali objektyviai konstatuoti, kad veikla arba informacija yra neteisėta. Neatsižvelgiant į tai, ar kalbama apie ieškinį dėl žalos atlyginimo, nepakanka, kad paslaugos teikėjas bendrai žinotų, kad jo paslauga taip pat naudojama siekiant dalytis neteisėtu turiniu. Jis turi žinoti apie faktus ar aplinkybes, susijusias su konkrečia neteisėta veikla ir informacija[30].

70. Taigi Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalies a punkte numatyta sąlyga neįvykdyta, kai paslaugų teikėjas, *remdamasis turima informacija*, konstatuoja saugomų duomenų neteisėtumą arba nežino, kad saugomi duomenys yra neteisėti, arba klysta dėl šių duomenų teisėtumo. Nors informacijos ar veiklos neteisėtumas turi būti vertinamas objektyviai, remiantis rūpestingo ūkio subjekto kriterijumi, *faktinių aplinkybių, atskleidžiančių tokį neteisėtumą, žinojimas iš esmės vertinamas atsižvelgiant į atitinkamam paslaugų teikėjui faktiškai prieinamą informaciją*.

71. Šiomis aplinkybėmis negalima *preziumuoti*, kad elektroninės prekyvietės operatoriui yra žinomas bet kokio neteisėto ir žalingo skelbimo turinys. Be to, jei būtų taikoma tokia prezumpcija, toks operatorius būtų įpareigotas aktyviai stebėti visus kiekvieno skelbimą įkeliančio naudotojo duomenis, kad nustatytų skelbimus, kurie yra akivaizdžiai neteisėti ir žalingi. Manau, kad tokia stebėjimo pareiga būtų sunkiai suderinama su Direktyvos 2000/31 logika.

28 Šiuo klausimu žr. Sprendimą *L'Oréal ir kt.* (122 punktas) ir Sprendimą *YouTube ir Cyando* (115 punktas).

29 Šiuo klausimu žr. Sprendimą *YouTube ir Cyando* (113 punktas).

30 Šiuo klausimu žr. Sprendimą *YouTube ir Cyando* (111 ir 112 punktai).

72. Iš tiesų tokia stebėjimo prievolė, įvesta „pro užpakalines duris“, būtų nesuderinama su Direktyvos 2000/31 15 straipsnio 1 dalimi, kurioje numatyta, kad valstybės narės neturi nustatyti prieglobos paslaugų teikėjams bendros prievolės stebėti jų saugomą informaciją arba bendros prievolės aktyviai domėtis faktais ar aplinkybėmis, rodančiomis neteisėtą veiklą. Taigi prieglobos paslaugų teikėjas negali būti įpareigotas bendrai stebėti informacijos, kurią jis saugo remdamasis nacionalinėmis priemonėmis [31].

73. Vadinasi, Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalies a punkte numatyta sąlyga negali būti laikoma neįvykdyta vien dėl to, kad elektroninėje prekyvietėje paskelbtas skelbimas yra akivaizdžiai neteisėtas ir labai žalingas su šiuo skelbimu susijusiam asmeniui. Dėl išsamumo reikėtų pridurti, kad Direktyvoje 2000/31 atsižvelgiama į situaciją, kai prieglobos paslaugų teikėjas taiko tokį ekonominį ar organizacinį modelį, kuriuo skatinamas ar palaikomas neteisėto turinio platinimas.

2) Neteisėtoje veikloje dalyvaujanti platforma

74. Reikia pažymėti, kad Direktyvos 2000/31 44 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, jog paslaugų teikėjas, kuris sąmoningai bendradarbiauja su vienu iš savo paslaugos gavėjų tam, kad atliktų neteisėtus veiksmus, peržengia „paprasto perdavimo“ arba „prieglobos“ veiklos, nurodytos atitinkamai šios direktyvos 12 ir 13 straipsniuose, ribas. Taigi tokiam paslaugų teikėjui negali būti taikomos išimtys atsakomybės srityje, numatytos vykdant tokios rūšies veiklą. Nors toje konstatuojamojoje dalyje nepaminėta tos direktyvos 14 straipsnyje nurodyta prieglobos veikla, nėra jokios priežasties šiai veiklai netaikyti tų pačių argumentų. Sprendime *YouTube ir Cyando* [32] Teisingumo Teismas konstatavo, kad interneto platformos operatorius, kuris ne tik suteikia pačią platformą, bet ir prisideda prie tokio turinio padarymo viešai prieinamo pažeidžiant autorių teises, negali būti laikomas neutraliu prieglobos paslaugų teikėju, kuriam gali būti taikomas Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytas atleidimas nuo atsakomybės.

75. Tame sprendime siekdamas nustatyti, ar operatorius suteikė tokią prieigą visuomenei, Teisingumo Teismas, atrodo, netiesiogiai rėmėsi savo analize, susijusia su sąvoka „paskelbimas“, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 2001/29/EB [33]. Pagal šią analizę, grindžiamą Teisingumo Teismo sprendimu dėl dalijimosi platforma „The Pirate Bay“ [34], operatorius suteikia tokią prieigą, kai dalyvauja jo platformos naudotojams neteisėtai skelbiant saugomą turinį, gerai žinodamas savo elgesio pasekmes, kad suteiktų kitiems interneto naudotojams prieigą prie tokio turinio. Kaip nurodė Teisingumo Teismas, siekiant nustatyti, ar taip yra, reikia atsižvelgti į visus nagrinėjamos situacijos aspektus, leidžiančius tiesiogiai ar netiesiogiai daryti išvadas dėl to, ar administratoriaus dalyvavimas skelbiant tokį neteisėtą turinį buvo tyčinis, ar netyčinis.

76. Jei toks požiūris būtų pritaikytas šios bylos aplinkybėms, tai reikštų, kad elektroninės prekyvietės operatorius, kuris taiko ekonominį ir (arba) organizacinį modelį, skatinantį jo platformos naudotojus platinti akivaizdžiai neteisėtą ir labai žalingą turinį arba remiantį ir palengvinantį neribotą ir nekontroliuojamą tokio turinio sklaidą, prarastų neutralaus prieglobos teikėjo statusą, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalį. Vis dėlto nėra jokios informacijos, kuri rodytų, kad *Russmedia* taikė tokį modelį.

[31] Šiuo klausimu žr. 2019 m. spalio 3 d. Sprendimą *Glawischnig-Piesczek* (C-18/18, EU:C:2019:821, 42 punktas).

[32] To sprendimo 108 punktas.

[33] 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, 2001, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 230).

[34] Žr. 2017 m. birželio 14 d. Sprendimą *Stichting Brein* (C-610/15, EU:C:2017:456, 36, 45 ir 48 punktai).

3) Sąjungos teisės raida internete prieinamo turinio moderavimo srityje

77. Galima būtų teigti, kad argumentas, jog Direktyva 2000/31 iš esmės ir atsižvelgiant į išimtines aplinkybes [35] neįpareigoja prieglobos paslaugų teikėjų aptikti bet kokio akivaizdžiai neteisėto ir labai žalingo turinio, gali atrodyti nepakankamas, turint omenyje grėsmes, kurių gali kelti tokio turinio platinimas, atsižvelgiant į jų naudotojų ir trečiųjų asmenų teises.

78. Vis dėlto, kaip pažymėjau kitame kontekste [36], Direktyva 2000/31 yra jos laikotarpio produktas ir Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė nustatyti bazinę tvarką, pagal kurią būtų specialiai apsaugotas laisvas informacinės visuomenės paslaugų judėjimas. Taigi šioje direktyvoje tik nustatomos informacinės pareigos visiems informacinės visuomenės paslaugų teikėjams [37], nedarant skirtumo tarp įvairių prieglobos paslaugų kategorijų. Minėta direktyva grindžiama logika, pagal kurią, neperžengiant joje nustatytų ribų, valstybės narės nustato pareigas, kurių turi laikytis jų teritorijoje įsisteigę paslaugų teikėjai. Konkrečiai kalbant, valstybių narių diskreciją riboja joms taikomas draudimas nustatyti bendrą stebėjimo prievolę, numatytas tos direktyvos 15 straipsnyje.

79. Direktyvoje 2000/31 nustatyta bazinė tvarka buvo laipsniškai papildyta konkretiems sektoriams skirtais teisės aktais, pagal kuriuos reikalaujama imtis tinkamų priemonių tam tikrų kategorijų naudotojams apsaugoti nuo konkretaus turinio, pavyzdžiui, teroristinio ar vaikų pornografijos turinio [38].

80. Neseniai Sąjungos teisės aktų leidėjas reikšmingai pakeitė interneto platformoms taikomą teisinį reglamentavimą. Pagal *Digital Services Act* platformų pareigos diferencijuojamos pagal tam tikrus kriterijus, taip pat reglamentuojamas ir tam tikros apimties **neteisėto** turinio moderavimo klausimas [39]. Vis dėlto ši byla nesusijusi su tuo nauju teisiniu reguliavimu ir manau, kad Teisingumo Teismas neturėtų savo jurisprudencijoje nustatyti pareigos, kuri ne tik nenumatyta Direktyvoje 2000/31, taikomoje pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms, bet ir prieštarauja jos 15 straipsniui.

b) Paskelbtų skelbimų turinio tolesnis platinimas

81. Kitas aspektas, į kurį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas atkreipia Teisingumo Teismo dėmesį, susijęs su aplinkybe, kad nors *Russmedia* pašalino ginčijamą skelbimą iš savo elektroninės prekyvietės, kai ieškovė pagrindinėje byloje to paprašė, šis skelbimas vis dar prieinamas daugelyje kitų interneto svetainių, į kurias jis buvo perkeltas iš *Russmedia* elektroninės prekyvietės, nurodant pradinį šaltinį. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas tiesiogiai nekelia klausimo dėl tokios aplinkybės atsižvelgiant į Direktyvą 2000/31. Tačiau tas teismas ją nurodo pateikdamas ketvirtąjį prejudicinį klausimą dėl priemonių, kurių reikalaujama pagal BDAR siekiant užtikrinti asmens duomenų tvarkymo saugumą. Vis dėlto per teismo posėdį atsakydamos į Teisingumo Teismo klausimus šalys diskutavo dėl minėtos aplinkybės atsižvelgiant į atleidimo nuo atsakomybės sąlygą, numatytą tos

35 Žr. šios išvados 76 punktą.

36 Šiuo klausimu žr. mano išvadą bylose *Airbnb Ireland ir kt.* (C-662/22–C-667/22, EU:C:2024:18, 4 ir 5 punktai).

37 Žr. Direktyvos 2000/31 5–7 ir 10 straipsnius.

38 Pavyzdžiui, žr. 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/784 dėl teroristinio turinio sklaidos internete klausimo sprendimo (OL L 172, 2021, p. 79) 5 straipsnį ir 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) (OL L 95, 2010, p. 1; klaidų ištaisymas OL L 263, 2010, p. 15), iš dalies pakeistos 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1808 (OL L 303, 2018, p. 69), 28b straipsnį.

39 Žr. *Digital Services Act* 35 straipsnio 1 dalies c punktą.

direktyvos 14 straipsnio 1 dalies b punkte. Atsižvelgdamas į šiuos argumentus ir siekdamas pateikti naudingą atsakymą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, analizuosiu klausimą, ar Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalies b punkte numatyta sąlyga yra įvykdyta, kai sužinojęs apie faktus ar aplinkybes, leidžiančius lengvai nustatyti neteisėtą saugomos informacijos pobūdį, prieglobos paslaugų teikėjas nedelsdamas pašalina šią informaciją iš savo interneto svetainės, tačiau ši informacija lieka prieinama kitose interneto svetainėse, į kurias ji buvo perkelta iš to prieglobos teikėjo interneto svetainės.

82. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nepatikslina, ar *Russmedia* toliau platino ginčijamą skelbimą kitų interneto svetainių operatoriams, ar jie nukopijavo tą skelbimą, *Russmedia* apie tai nežinant. Dėl to buvo diskutuojama per teismo posėdį. Siekdamas pateikti naudingą atsakymą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, išnagrinėsiu šiuos du atvejus.

1) Kai ginčijamą skelbimą perima partneriai

83. Per teismo posėdį Komisija užsiminė apie situaciją, kai *Russmedia*, laikydamasi savo elektroninės prekyvietės naudojimo sąlygų, perduoda savo elektroninėje prekyvietėje paskelbtus skelbimus savo interneto svetainėje išvardytiems partneriams, su kuriais ji saistoma sutartinių santykių ir kurie dėl to yra žinomi skelbimus įkeliantiems naudotojams.

84. Gali kilti klausimas, ar tokiu atveju elektroninės prekyvietės operatorius teikiama paslauga yra *neutrali* saugomos informacijos priegloba jo paslaugos gavėjo prašymu. Negalima pamiršti, kad Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalis taikoma tik jeigu paslaugų teikėjas teikia tokią paslaugą.

85. Šiuo klausimu pažymiu, kad, kai elektroninės prekyvietės operatorius individualizuotai ir (arba) padedamas žmogaus perduoda jo paslaugos gavėjo pateiktą informaciją savo partneriams, kad jie paskelbtų ją kitose interneto svetainėse, jo vaidmuo tampa panašus į šios informacijos reklamuotojo vaidmenį. Tokiu atveju abejoju, ar tokio operatoriaus paslaugai neribotai taikoma Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalis. Vis dėlto, kai naudotojo prašymu saugomą informaciją perima kitų interneto svetainių operatoriai ir tokio operatoriaus vaidmuo perduodant yra tik techninis ir automatizuotas, galima manyti, kad ši nuostata jam taikytina be jokių apribojimų.

86. Atsižvelgiant į tai, nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nėra faktinių aplinkybių, leidžiančių nustatyti, kuris iš tų dviejų atvejų atitinka pagrindinėje byloje nagrinėjamą situaciją. Dar svarbiau tai, kad klausimas, ar Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalies b punkte numatyta sąlyga yra įvykdyta, kyla tik tuo atveju, jei *Russmedia* gali būti laikoma „prieglobos paslaugų teikėja“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą. Taigi minėtos direktyvos 14 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytą sąlygą analizuosiu remdamasis prielaida, kad *Russmedia* yra prieglobos paslaugų teikėja, kaip tai suprantama pagal tą nuostatą, ir kad ginčijamas skelbimas buvo perimtas šios bendrovės partnerių Komisijos per teismo posėdį nurodytomis sąlygomis [40].

87. Šiuo klausimu, kalbant apie tekstą, pažymėtina, kad Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalies b punkte numatyta, jog tam, kad galėtų pasinaudoti atleidimu nuo atsakomybės, prieglobos paslaugų teikėjas turi imtis skubių veiksmų, kad pašalintų neteisėtą informaciją arba atimtų galimybę ją pasiekti. Taigi toje nuostatoje nurodoma ne tik tai, kad prieglobos paslaugų teikėjas

[40] Žr. šios išvados 83 punktą.

turi pašalinti neteisėtą informaciją arba užblokuoti prieigą prie jos. Teisės aktų leidėjas pasirinko atvirą formuluotę, pagal kurią paslaugų teikėjas iš esmės turi nedelsdamas nutraukti neteisėtą veiklą, vykdomą naudojantis jo paslauga ar ją teikiant.

88. Žinoma, tokios sąlygos formuluotę būtų galima suprasti taip, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė nustatyti ne konkrečius rezultatus, kuriuos reikia pasiekti, o tik tai, kad šiuo tikslu būtų dedamos pastangos. Vis dėlto atvira Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalies b punkto formuluotė taip pat palieka tam tikrą diskreciją paslaugų teikėjui („panaikina šią informaciją *arba* atima galimybę ją pasiekti“), leidžiančią jam imtis tinkamos, proporcingos ir veiksmingos priemonės. Toks minėtos nuostatos aiškinimas peršasi atsižvelgiant į kelias tos direktyvos konstatuojamąsias dalis.

89. Direktyvos 2000/31 46 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad informacija turi būti pašalinta „vadovaujantis <…> šiam tikslui nacionaliniu lygiu nustatyta tvarka“ ir kad ši direktyva „valstybėms narėms palieka teisę nustatyti specifinius reikalavimus, kuriuos reikia nedelsiant patenkinti prieš panaikinant informaciją arba atimant galimybę ją pasiekti“. Vis dėlto nėra jokios informacijos, kuri leistų manyti, kad tokia tvarka ir reikalavimai buvo nustatyti taikytinuose nacionalinės teisės aktuose.

90. Bet kuriuo atveju Direktyvos 2000/31 41 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad šia direktyva užtikrinama įvairių esamų interesų pusiausvyra ir nustatomi principai, kuriais gali būti grindžiami verslo susitarimai ir standartai. Dėl tos direktyvos 14 straipsnio 1 dalies b punkte numatytos sąlygos pažymėtina, kad jos 46 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad paslaugų teikėjas turi pašalinti informaciją arba padaryti ją neprieinamą, laikydamasis saviraiškos laisvės principo. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas patikslino, kad minėtos direktyvos 14 straipsnio 1 dalyje numatytu atleidimu nuo atsakomybės išreiškiama įvairių konkuruojančių interesų, tarp kurių – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 11 straipsnyje įtvirtintas saviraiškos laisvės paisymas, pusiausvyra, kurią ja siekiama nustatyti [41].

91. Iš to darau išvadą, jog tam, kad Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalies b punkte numatyta sąlyga būtų laikoma įvykdyta, neteisėta informacija turi būti pašalinta laikantis būtino reikalavimų, susijusių su šių skirtingų teisių ir laisvių apsauga, suderinimo ir teisingos jų pusiausvyros.

92. Viena vertus, kaip ir Chartijoje garantuojamos bei Direktyvos 2000/31 46 konstatuojamojoje dalyje nurodytos saviraiškos laisvės paisymo atveju, Chartija, konkrečiai – jos 7 straipsnis, taip pat garantuoja teisę į privatų gyvenimą. Kita vertus, atsižvelgiant į būtinybę nustatyti esamų interesų pusiausvyrą, tikslo veiksmingai apsaugoti asmens reputaciją ir garbę negalima siekti, nustatant prieglobos paslaugų teikėjui pernelyg didelę prievolę [42].

93. Šiomis aplinkybėmis tam, kad Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalies b punkte numatyta sąlyga būtų laikoma įvykdyta paisant esamų teisių, prieglobos paslaugų teikėjas, kurio paslauga naudojama siekiant toliau platinti jo saugomą informaciją sutartiniams partneriams, turėtų imtis pagrįstų priemonių užtikrinti, kad prireikus šį turinį pašalintų arba blokuotų ir jo partneriai. Pavyzdžiui, tam skirta sąlyga galėtų būti įtraukta į sutartis, sudarytas su tokiais partneriais.

41 Šiuo klausimu žr. Sprendimą *YouTube ir Cyando* (113 punktas).

42 Šiuo klausimu žr. 2019 m. spalio 3 d. Sprendimą *Glawischnig-Piesczek* (C-18/18, EU:C:2019:821, 44 punktas).

2) Atvejis, kai ginčijamą skelbimą perima tretieji asmenys

94. Per teismo posėdį buvo aptartas ne tik atvejis, kai skelbimą perima elektroninės prekyvietės operatoriaus partneriai, bet ir atvejis, kai viešai prieinamą skelbimą be šio operatoriaus žinios ir sutikimo perima tretieji asmenys. Buvo diskutuota, ar, atsižvelgiant į šios išvados 91 punkte išdėstytus argumentus, tam, kad būtų įvykdyta Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalies b punkte nustatyta sąlyga, elektroninės prekyvietės operatorius turi imtis priemonių trečiųjų asmenų atžvilgiu. Į šį klausimą reikia atsakyti neigiamai.

95. Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalies b punkte nustatyta sąlyga grindžiama mintimi, kad prieglobos paslaugos teikėjas turi nedelsdamas imtis visų jo galioje esančių priemonių, kad nutrauktų neteisėtą veiklą, vykdomą naudojantis jo paslauga ar ją teikiant. Vis dėlto tai, ar tokia sąlyga įvykdyta, negali priklausyti nuo priemonių, kurių jis negali kontroliuoti.

96. Nedarant poveikio mano ką tik pateiktoms papildomoms pastaboms dėl sąlygų, su kuriomis pagal Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalį siejamas tarpinio paslaugų teikėjo atleidimas nuo atsakomybės, neatsisakau šios išvados 64 punkte pasiūlyto atsakymo į pirmąjį klausimą.

B. Dėl antrojo–ketvirtojo klausimų

97. Antruoju–ketvirtuoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar BDAR 5 straipsnio 1 dalies b ir f punktai, 6 straipsnio 1 dalies a punktas ir 7, 24 bei 25 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad informacinės visuomenės paslaugų teikėjas, kuris savo naudotojų prašymu interneto svetainėje teikia nemokamų arba mokamų skelbimų prieglobą, turi iš anksto patikrinti skelbimą keliančio asmens tapatybę (antrasis klausimas) ir paskelbtų skelbimų turinį (trečiasis klausimas), taip pat imtis saugumo priemonių, siekdamas užkirsti kelią skelbimų, kuriuose yra asmens duomenų, turinio kopijavimui ar tolesniam platinimui arba tai apriboti (ketvirtasis klausimas).

98. Šiuose klausimuose taip pat nurodyta BDAR 2 straipsnio 4 dalis, 4 straipsnio 7 ir 11 punktai ir Direktyvos 2000/31 15 straipsnis. Vis dėlto siekiant naudingai atsakyti į šiuos klausimus pakanka išaiškinti pirmesniame šios išvados punkte minėtas BDAR nuostatas, kuriose nustatytos tvarkant asmens duomenis dalyvaujančio subjekto pareigos ir atsakomybė.

99. Be to, siekiant atsakyti į šiuos klausimus, iš pradžių reikia nustatyti, kokį statusą turėdamas toks paslaugų teikėjas dalyvauja tvarkant asmens duomenis. Šiuo atžvilgiu atrodo, jog antrasis–ketvirtasis klausimai grindžiami prielaida, kad *Russmedia* veikė kaip „duomenų valdytojas“, kaip tai suprantama pagal BDAR 4 straipsnio 7 punktą. Juose minima ta nuostata ir nurodomas „paslaugų teikėjas <…> atsakingas už asmens duomenų tvarkymą“. Kaip ir Komisijai, man kyla abejonių dėl tokio teisinio kvalifikavimo. Kadangi tai gali turėti įtakos atsakymams į prejudicinius klausimus, iš pradžių analizuosiu prekyvietės operatoriaus teisinį kvalifikavimą pagal BDAR numatytas kategorijas (1 dalis), o tada grįšiu prie operatoriaus pareigų ir atsakomybės klausimo (2 dalis).

1. Dėl teisinio kvalifikavimo

a) Asmens duomenų tvarkymo dalyviai

100. BDAR 4 straipsnio 7 punkte sąvoka „duomenų valdytojas“ apibrėžta kaip reiškianti asmenį, kuris vienas ar drauge su kitais nustato asmens duomenų tvarkymo tikslus ir priemones. Tame reglamente nurodytas kitas tvarkant duomenis dalyvaujantis subjektas, t. y. „duomenų tvarkytojas“. BDAR 4 straipsnio 8 punkte jis apibrėžtas kaip asmuo, duomenų valdytojo vardu tvarkantis asmens duomenis.

101. Tvarkant duomenis dalyvaujančio subjekto kvalifikavimas pagal BDAR nustatytas kategorijas lemia šio subjekto pareigas ir atsakomybę. Šios pareigos ir atsakomybė apibrėžtos antrajame–ketvirtajame prejudiciniuose klausimuose nurodytose nuostatose.

102. Bet koks asmens duomenų tvarkymas turi atitikti BDAR 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus duomenų tvarkymo principus ir jo 6 straipsnyje išvardytas duomenų tvarkymo teisėtumo sąlygas. Būtent duomenų valdytojas prisiima atsakomybę už šių principų laikymąsi[43] ir, kai duomenų tvarkymas grindžiamas sutikimu, turi galėti įrodyti, kad duomenų subjektas davė sutikimą tvarkyti duomenis, kaip to reikalaujama pagal to reglamento 7 straipsnio 1 dalį. Vadovaujantis ta pačia mintimi, minėto reglamento 24 ir 25 straipsniuose numatytos duomenų valdytojui tenkančios bendrosios pareigos įgyvendinti tinkamas technines ir organizacines priemones siekiant užtikrinti, kad duomenys būtų tvarkomi laikantis šio reglamento.

103. Beje, statusas, kurį turėdamas subjektas dalyvauja tvarkant duomenis, taip pat lemia jo atsakomybės už BDAR pažeidimus apimtį.

104. Pagal BDAR 82 straipsnio 2 dalies pirmą sakinį „tvarkant duomenis dalyvaujantis duomenų valdytojas atsako už žalą, padarytą dėl vykdyto duomenų tvarkymo pažeidžiant šį reglamentą“. Duomenų valdytojas atsako ne tik už bet kokį savo paties atliekamą duomenų tvarkymą, bet ir už duomenų tvarkymą, atliekamą jo vardu[44]. Vis dėlto pagal minėto reglamento 82 straipsnio 2 dalies antrą sakinį „duomenų tvarkytojas už dėl duomenų tvarkymo sukeltą žalą atsako tik tuo atveju, jei jis nesilaikė [tame pat] reglamente konkrečiai duomenų tvarkytojams nustatytų prievolių arba jei jis veikė nepaisydamas teisėtų duomenų valdytojo nurodymų arba juos pažeisdamas“.

b) Duomenų tvarkymo tikslas ir priemonės

105. Siekiant nustatyti, ar tvarkant asmens duomenis dalyvaujantis subjektas gali būti laikomas duomenų valdytoju, kaip tai suprantama pagal BDAR 4 straipsnio 7 punktą, reikia išnagrinėti, ar jis, siekdamas savo tikslų, iš tikrųjų darė įtaką tokio duomenų tvarkymo *tikslų ir priemonių* nustatymui.

106. Duomenų tvarkymo tikslas susijęs su klausimu, *kodėl* duomenys yra tvarkomi[45]. Iš esmės tai sprendžia asmuo, sudaręs sąlygas duomenų tvarkymui.

[43] Žr. BDAR 5 straipsnio 2 dalį.

[44] Žr. 2023 m. gruodžio 5 d. Sprendimą *Nacionalinis visuomenės sveikatos centras* (C-683/21, EU:C:2023:949, 36 punktas).

[45] Šiuo klausimu žr. 2024 m. sausio 11 d. Sprendimą *État belge (Oficialiojo leidinio tvarkomi duomenys)* (C-231/22, EU:C:2024:7, 31 punktas).

107. Sąvokos „priemonės“ ribos yra ne tokios aiškios ir turi būti apibrėžtos atsižvelgiant į ekonominių ir technologinių struktūrų, kurias naudojant tvarkomi duomenys, raidą. Apskritai duomenų tvarkymo tikslas susijęs su priežastimi, dėl kurios duomenys tvarkomi, o priemonės atsako į klausimą, *kaip* bus pasiektas šis tikslas. Nustatant priemones visų pirma reikia nuspręsti, kokie duomenys tvarkomi[46], kas gali su jais susipažinti ir kaip[47] ir, jei tokiu sprendimu gali būti užbaigtos duomenų tvarkymo operacijos, kokia bus duomenų tvarkymo trukmė. Priimant sprendimus dėl fizinių ar skaitmeninių priemonių arba laikmenų[48], kurias naudojant renkami, pateikiami ar platinami duomenys, taip pat prisidedama prie duomenų tvarkymo priemonių nustatymo.

108. Vis dėlto duomenų valdytojas neprivalo nustatyti visų techninių ir organizacinių duomenų tvarkymo aspektų. Sprendimas patikėti duomenų tvarkytojui tvarkyti duomenis gali būti priimtas ne tik dėl noro palengvinti duomenų valdytojo darbo krūvį, bet ir dėl to, kad duomenų valdytojas neturi techninių žinių ar priemonių, reikalingų duomenų tvarkymui organizuoti. Tokį aiškinimą, grindžiamą ekonomine tikrove, patvirtina BDAR nuostatos.

109. Nors pagal BDAR 28 straipsnio 3 dalį sutartyje ar kitame teisės akte, kuriuo remdamasis duomenų valdytojas patiki duomenų tvarkytojui tvarkyti duomenis, turi būti apibrėžtas duomenų tvarkymo *tikslas*, toks teisinis pagrindas neturi išsamiai atsakyti į klausimą, kaip duomenys bus tvarkomi. Jame turi būti nustatytas tik duomenų tvarkymo objektas ir trukmė, duomenų tvarkymo pobūdis ir tikslas, taip pat asmens duomenų rūšis ir duomenų subjektų kategorijos. Taigi, viena vertus, jautrius klausimus, kurie yra esminiai duomenų tvarkymo teisėtumui, sprendžia tik duomenų valdytojas. Kita vertus, nors duomenų tvarkytojas veikia duomenų valdytojo vardu ir vykdo jo nurodymus, jis gali ar net privalo nustatyti technines ir organizacines duomenų tvarkymo priemones, neviršydamas savo, kaip duomenų tvarkytojo, vaidmens. Kitaip tariant, duomenų tvarkymo *neesminių priemonių* nustatymo nepakanka, kad tvarkant asmens duomenis dalyvaujančiam asmeniui būtų suteiktas duomenų valdytojo statusas.

110. Būtent remdamasis šios išvados 106–109 punktuose nurodytais kriterijais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turės nuspręsti, ar *Russmedia* gali būti laikoma duomenų valdytoja. Siekdamas pateikti nacionaliniam teismui Sąjungos teisės išaiškinimo gaires, kurios jam bus naudingos sprendžiant nagrinėjamą ginčą, išnagrinėsiu šį klausimą.

c) Elektroninės prekyvietės operatorius ir BDAR

111. Pirmiausia pažymiu, kad elektroninėje prekyvietėje skelbiamuose skelbimuose esančių asmens duomenų tvarkymą reikia skirti nuo skelbimą įkeliančių naudotojų, kurie sukuria paskyrą pas šios prekyvietės operatorių, kad galėtų skelbti savo skelbimus, duomenų tvarkymo. Tokios paskyros sukūrimas ir kiti veiksmai, susiję su skelbimą įkeliančio naudotojo pateiktais duomenimis, yra duomenų tvarkymo operacijos, už kurias operatorius yra atsakingas pagal

[46] Žr. 2018 m. birželio 5 d. Sprendimą *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein* (C-210/16, EU:C:2018:388, 37 punktas) ir 2023 m. gruodžio 5 d. Sprendimą *Nacionalinis visuomenės sveikatos centras* (C-683/21, EU:C:2023:949, 32 punktas), iš kurių galima suprasti, kad asmuo, atliekantis aktyvų vaidmenį nustatant asmenų, kurių duomenys bus tvarkomi, ratą ir sprendžiantis, kokie duomenys bus tvarkomi, yra duomenų valdytojas.

[47] Šiuo klausimu žr. 2024 m. sausio 11 d. Sprendimą *État belge (Oficialiojo leidinio tvarkomi duomenys)* (C-231/22, EU:C:2024:7, 33 punktas), iš kurio galima spręsti, kad perdavimo grandinių, kurias naudojant su duomenimis galės susipažinti tretieji asmenys, pasirinkimas reiškia duomenų tvarkymo priemonių nustatymą.

[48] Šiuo klausimu žr. 2019 m. liepos 29 d. Sprendimą *Fashion ID* (C-40/17, EU:C:2019:629, 77 punktas) ir 2024 m. sausio 11 d. Sprendimą *État belge (Oficialiojo leidinio tvarkomi duomenys)* (C-231/22, EU:C:2024:7, 33 punktas).

BDAR. Iš esmės operatorius nusprendžia, kokie duomenys būtini norint užregistruoti paskyrą, ir, įvesdamas šią skelbimus įkeliančių naudotojų registracijos procedūrą, nustato šių duomenų tvarkymo tikslą.

112. Nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą keliamas klausimas, ar elektroninės prekyvietės operatorius, siekdamas savo paties tikslų, taip pat daro įtaką asmens duomenų, kurių gali būti jo elektroninėje prekyvietėje skelbiamuose skelbimuose, tvarkymo tikslų ir priemonių nustatymui.

113. Šiuo klausimu, kiek tai susiję su internete paskelbtame skelbime esančių duomenų *tvarkymo tikslu*, pasakytina, kad skelbimo paskelbimu elektroninėje prekyvietėje apskritai siekiama viešai reklamuoti skelbimą įkėlusio naudotojo siūlomą prekę ar paslaugą. Taigi šį tikslą nustato atitinkamas skelbimą įkeliantis naudotojas. Visgi neatrodo, kad šios elektroninės prekyvietės operatorius, siekdamas savo paties tikslų, daro įtaką priežastims, dėl kurių skelbiami šie skelbimai. Nagrinėjama byla yra puikus tokios elektroninės prekyvietės veikimo specifikos pavyzdys. Ginčijamas skelbimas buvo paskelbtas internete ne siekiant reklamuoti skelbimą įkėlusio naudotojo paslaugą, o padaryti žalos ieškovei pagrindinėje byloje. Operatorius neturėjo įtakos apgailėtiniems tokio skelbimo autoriaus motyvams.

114. Kalbant apie *duomenų tvarkymo priemonių* nustatymą, pažymėtina, kad būtent skelbimą įkeliantis naudotojas daro įtaką atsakymui į klausimą, kaip tvarkomi duomenys. Jis sprendžia, ar įtraukti duomenis į skelbimą, ir, jei taip, kokius. Vis dėlto labai tikėtina, kad elektroninės prekyvietės operatorius net nežino, kad skelbime yra asmens duomenų. Be to, nors tiesa, kad toks operatorius nustato skelbimų formatą toje elektroninėje prekyvietėje ir kitus techninius bei organizacinius šios elektroninės prekyvietės veikimo aspektus, atsižvelgdamas į šios išvados 109 punkte pateiktas pastabas pažymiu, kad jo įtaka nustatant neesmines duomenų tvarkymo priemones nereiškia, kad jis turi būti laikomas duomenų valdytoju.

115. Taigi neatrodo, kad toks elektroninės prekyvietės operatorius, kaip *Russmedia*, siekdamas savo paties tikslų, daro įtaką asmens duomenų, kurių gali būti šioje elektroninėje prekyvietėje esančiuose skelbimuose, tvarkymo tikslo ir priemonių nustatymui. Jeigu operatorius dalyvauja tvarkant tokius duomenis, jis veikia kaip duomenų tvarkytojas skelbimą įkėlusio naudotojo vardu ir jo atsakomybe. Šiomis aplinkybėmis prieglobos paslaugos naudotojai turi būti laikomi „duomenų valdytojais“, kaip tai suprantama pagal BDAR [49].

116. Atsižvelgiant į nagrinėjamos bylos specifiką, mano ką tik išdėstytus samprotavimus tikslinga papildyti dar keliais aspektais.

117. Pirma, neatsižvelgiant į tai, ar pagal BDAR duomenų subjektas gali būti laikomas savo paties asmens duomenų valdytoju [50], reikia pažymėti, kad nagrinėjamu atveju asmuo, įkėlęs ginčijamą skelbimą į internetą, pats nebuvo susijęs su tame skelbime buvusiais duomenimis.

118. Antra, pagal savo elektroninės prekyvietės naudojimo sąlygas *Russmedia* pasilieka teisę naudoti skelbimą įkėlusių naudotojų prašymu saugomą informaciją. Ji bet kada gali šią informaciją kopijuoti, platinti, perduoti, paskelbti, atgaminti, pakeisti, išversti, perleisti partneriams ir ištrinti,

[49] Šiuo klausimu žr. van der Sloot, B., „Welcome to the Jungle: The Liability of Internet Intermediaries for Privacy Violations in Europe“, *Jipitec*, Nr. 3, vol. 6, 2015, p. 217.

[50] Dėl šio klausimo žr. Helberger, N. ir van Hoboken, J, „Little Brother Is Tagging You – Legal and Policy Implications of Amateur Data Controllers“, *Computer Law International* (*CRi*), Nr. 4, vol. 4, 2010, p. 101 ir paskesni; ir Finck, M., „Cobwebs of Control: The Two Imaginations of the Data Controller in ES Law“, *International Data Privacy Law*, Nr. 4, vol. 11, 2021, p. 338–341.

net neturėdama jokios priežasties to daryti. Kai tokie veiksmai inicijuojami dėl skelbime esančių duomenų, ši bendrovė galėtų būti laikoma duomenų valdytoja, kiek tai susiję su konkrečia duomenų tvarkymo operacija, su visomis iš jos kylančiomis pareigomis ir atsakomybe. Iš tiesų asmuo gali būti atsakingas už duomenų tvarkymo operacijas, kurių tikslus ir priemones jis nustato. Vis dėlto, nedarant poveikio galimai nacionalinėje teisėje numatytai civilinei atsakomybei šiuo klausimu, tas asmuo negali būti laikomas atsakingu, kaip tai suprantama pagal BDAR, už ankstesnes ar vėlesnes duomenų tvarkymo grandinės operacijas, kurių tikslų ar priemonių jis nenustato [51].

119. Trečia, mano ką tik pateikti samprotavimai atitinka 29 straipsnio darbo grupės poziciją [52], pareikštą jos 2010 m. vasario 16 d. Nuomonėje Nr. 1/2010 dėl sąvokų „duomenų valdytojas“ ir „duomenų tvarkytojas“ [53]. Kaip nurodė ši darbo grupė, saugojimo paslaugas siūlantis interneto paslaugų teikėjas iš esmės yra asmens duomenų, kuriuos internete paskelbia jo klientai, besinaudojantys šio interneto paslaugų teikėjo teikiama interneto svetainės priegloba ir priežiūra, tvarkytojas. Tačiau jeigu toks paslaugų teikėjas, siekdamas savo tikslų, tvarko tose interneto svetainėse esančius duomenis, jis tampa duomenų valdytoju, kiek tai susiję su atitinkamomis duomenų tvarkymo operacijomis. Be to, ši pozicija taip pat atitinka ir Europos duomenų apsaugos valdybos poziciją, išreikštą jos 2021 m. liepos 7 d. priimtose gairėse Nr. 07/2020 dėl duomenų valdytojo ir duomenų tvarkytojo sąvokų BDAR [54], pagal kurias prieglobos paslaugos teikėjas, kuris nenustato, ar jo priegloboje esantys duomenys yra asmens duomenys, ir neatlieka jokio kito tvarkymo, išskyrus duomenų saugojimą savo kliento vardu, yra duomenų tvarkytojas.

120. Taigi, su sąlyga, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patikrins faktines aplinkybes, Teisingumo Teismas turėtų atkreipti to teismo dėmesį į galimybę persvarstyti *Russmedia* kvalifikavimą. Kaip ir Komisija, laikausi nuomonės, kad ši bendrovė atlieka ne duomenų valdytojo, o duomenų tvarkytojo vaidmenį, kiek tai susiję su duomenų tvarkymo operacijomis, atliktomis paskelbus ginčijamą skelbimą. Būtent remdamasis šia prielaida dabar nagrinėsiu antrąjį–ketvirtąjį klausimus.

2. Elektroninės prekyvietės operatoriaus pareigos ir atsakomybė

a) Kai elektroninės prekyvietės operatorius laikomas duomenų tvarkytoju skelbimuose pateiktų duomenų tvarkymo atveju

121. Kalbant apie elektroninės prekyvietės operatoriui tenkančias pareigas ir atsakomybę pagal BDAR, svarbu atskirti, viena vertus, šioje prekyvietėje skelbiamuose skelbimuose esančių asmens duomenų tvarkymą ir, kita vertus, skelbimą įkėlusių naudotojų, kurie sukuria paskyrą pas tokį operatorių, duomenų tvarkymą.

[51] Šiuo klausimu žr. 2019 m. liepos 29 d. Sprendimą *Fashion ID* (C-40/17, EU:C:2019:629, 74 punktas).

[52] Įsigaliojus BDAR, vietoj šios darbo grupės pradėjo veikti Europos duomenų apsaugos valdyba (žr. šio reglamento 68 straipsnį ir 94 straipsnio 2 dalį).

[53] Žr. šiuo interneto adresu: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2010/wp169_lt.pdf, p. 24.

[54] Žr. https://www.edpb.europa.eu/system/files/2023-10/edpb_guidelines_202007_controllerprocessor_final_lt.pdf, 40 punktas.

1) Skelbimuose esančių duomenų tvarkymas

122. Tuo atveju, kai, kiek tai susiję su skelbimuose pateiktų asmens duomenų tvarkymu, *Russmedia* faktiškai buvo duomenų tvarkytoja, ji neprivalėjo tikrinti, ar duomenų tvarkymas buvo leidžiamas ir teisėtas. Kaip jau pažymėjau [55], pagal antrajame klausime nurodytas nuostatas būtent duomenų valdytojas atsako už principų, susijusių su asmens duomenų tvarkymu, laikymąsi. Vadovaujantis ta pačia minimi, pagal trečiajame klausime nurodytas nuostatas duomenų tvarkytojas taip pat neprivalo iš anksto tikrinti informacijos, kuri yra duomenų tvarkymo operacijos objektas, turinio.

123. Ketvirtuoju klausimu siekiama nustatyti, ar *Russmedia* turėjo imtis saugumo priemonių, kad užkirstų kelią skelbimų, kuriuose yra asmens duomenų, turinio kopijavimui ar tolesniam platinimui ar tai apribotų. Šis klausimas pateiktas dėl BDAR 5 straipsnio 1 dalies b ir f punktų bei 24 ir 25 straipsnių išaiškinimo. Tos nuostatos taip pat susijusios ne su duomenų tvarkytojui, o su duomenų valdytojui tenkančiomis prievolėmis.

124. Vis dėlto BDAR 32 straipsnyje patikslinamos duomenų valdytojo ir galimo duomenų tvarkytojo pareigos dėl tokio duomenų tvarkymo saugumo [56].

125. Konkrečiau kalbant, BDAR 32 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad duomenų valdytojas ir duomenų tvarkytojas įgyvendina tinkamas technines ir organizacines priemones, kad būtų užtikrintas duomenų tvarkymo keliamą pavojų atitinkantis saugumo lygis, atsižvelgdami į žinių lygį, įgyvendinimo išlaidas, taip pat į duomenų tvarkymo pobūdį, aprėptį, kontekstą bei tikslus ir į jo pavojus. Be to, minėto reglamento 32 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad vertinant tinkamą saugumo lygį visų pirma atsižvelgiama į pavojus, kylančius dėl netyčinio arba neteisėto asmens duomenų sunaikinimo, praradimo, pakeitimo, atskleidimo be leidimo arba neteisėtos prieigos prie jų.

126. Kadangi BDAR 32 straipsnio 2 dalis susijusi su duomenų tvarkytojo pareigomis, šioje nuostatoje daroma prielaida, kad duomenų tvarkymas pagal duomenų valdytojo nurodymus yra leidžiamas ir teisėtas. Iš duomenų tvarkytojo negali būti reikalaujama tikrinti duomenų valdytojo, kurio vardu tvarkomi duomenys, veiksmų. Vis dėlto jis turi imtis priemonių, kad būtų užtikrintas asmens duomenų tvarkymo saugumas nuo trečiųjų asmenų kišimosi. To reglamento 32 straipsnio 1 dalyje iš esmės sukonkretinami jo 5 straipsnio 1 dalies f punkte įtvirtinti vientisumo ir konfidencialumo principai [57]. Pagal šiuos principus duomenų valdytojas turi tvarkyti duomenis arba jie turi būti tvarkomi jo vardu taip, kad būtų užtikrintas tinkamas tokių duomenų saugumas, įskaitant apsaugą nuo neleidžiamo ar neteisėto duomenų tvarkymo ir nuo jų praradimo.

127. Jeigu elektroninėje prekyvietėje paskelbtus skelbimus pagal šios prekyvietės naudojimo sąlygas gali perimti joje išvardyti, taigi skelbimus įkeliantiems naudotojams iš anksto žinomi kitų interneto svetainių operatoriai, duomenų tvarkytojas turėtų įgyvendinti priemones, kurios leistų jam daryti poveikį, kad būtų išimti iš jo paties platformos pašalinti skelbimai. Iš tiesų gali paaiškėti, kad duomenų tvarkymas nėra arba nebėra teisėtas, o platforma, per kurią toliau

[55] Žr. šios išvados 102 punktą.

[56] Šiuo klausimu žr. 2024 m. sausio 25 d. Sprendimą *MediaMarktSaturn* (C-687/21, EU:C:2024:72).

[57] Šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimą *Krankenversicherung Nordrhein* (C-667/21, EU:C:2023:1022, 68 punktas).

platinamas skelbimas, turi galėti nutraukti BDAR pažeidimą ir pas savo partnerius. Toks rezultatas atitinka prieglobos paslaugos teikėjo pareigą laikytis Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalies b punkte numatytos sąlygos [58].

128. Vis dėlto, priešingai, nei, regis, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano ketvirtajame klausime, man neatrodo, kad duomenų tvarkytojas turėtų būti įpareigotas užkirsti kelią skelbimų, kuriuose yra asmens duomenų, kopijavimui ar tolesniam platinimui arba tai apriboti. Duomenų tvarkytojui nepriklauso nustatyti, kas gali susipažinti su tokiais duomenimis ir kaip.

2) Skelbimą įkeliančių naudotojų duomenų tvarkymas

129. Elektroninės prekyvietės operatoriaus pareigos ir atsakomybė yra didesnės, kiek tai susiję su skelbimą įkeliančių naudotojų, kurie sukuria paskyrą pas tokį operatorių, duomenų tvarkymu. Atliekant šį duomenų tvarkymą tokios prekyvietės operatorius yra duomenų valdytojas ir jam visapusiškai taikomi BDAR 24 ir 25 straipsniai [59].

130. BDAR 24 straipsnyje numatyta bendra duomenų valdytojo pareiga įgyvendinti tinkamas technines ir organizacines priemones siekiant užtikrinti, kad duomenys būtų tvarkomi pagal šį reglamentą. Minėto reglamento 25 straipsnyje reikalaujama, kad duomenų valdytojas tiek nustatydamas duomenų tvarkymo priemones, tiek pats duomenų tvarkymo metu įgyvendintų tinkamas technines ir organizacines priemones, skirtas duomenų apsaugos principams veiksmingai įgyvendinti ir į duomenų tvarkymą būtinoms apsaugos priemonėms integruoti, kad būtų laikomasi šio reglamento reikalavimų ir apsaugotos duomenų subjektų teisės.

131. Kaip matyti iš BDAR 24 ir 25 straipsnių, nagrinėjamos priemonės turi atitikti konkrečius pavojus, susijusius su aplinkybėmis, kuriomis asmens duomenys tvarkomi. Žinoma, konkrečių pavojų ir tinkamų priemonių nustatymą turi įvertinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kuriam yra žinomos visos faktinės aplinkybės, susijusios su visais reikšmingais kriterijais, atsižvelgiant į šias nuostatas; vis dėlto norėčiau patikslinti toliau nurodytus aspektus.

132. Kaip nurodyta BDAR 75 konstatuojamojoje dalyje, tvarkant duomenis gali kilti pavojus fizinių asmenų teisėms ir laisvėms, visų pirma tais atvejais, kai, be kita ko, gali būti pavogta tapatybė ir kai duomenų subjektams gali būti užkirstas kelias kontroliuoti savo asmens duomenis. Paprastai tapatybės vagystė įvykdoma siekiant atlikti sukčiavimo veiksmus atitinkamo asmens ar trečiųjų asmenų nenaudai. Be to, kiek tai susiję su interneto platformomis, dėl neatsakingo jų naudojimo gali būti pažeistos fizinių asmenų teisės, o už šį pažeidimą atsakingo asmens galimybė veikti visiškai nebaudžiamam gali padidinti tokius pavojus.

133. Taigi, jeigu duomenų valdytojas valdo interneto prekyvietę, prieinamą skelbimus įkeliantiems naudotojams, kurie, naudodamiesi šia prekyviete, gali pavogti kito asmens tapatybę sukčiavimo tikslais, jis turi imtis priemonių, kad sumažintų šį pavojų. Taigi, kaip reikalaujama BDAR 25 straipsnyje, tam, kad atitiktų šio reglamento reikalavimus ir apsaugotų duomenų subjekto teises, duomenų valdytojas turi atsižvelgti į tokį pavojų tiek nustatydamas duomenų tvarkymo priemones, tiek pats tvarkydamas duomenis.

[58] Žr. šios išvados 93 punktą.

[59] Žr. šios išvados 111 punktą.

134. Šiomis aplinkybėmis manau, kad elektroninės prekyvietės operatorius turi numatyti technines ar organizacines priemones, leidžiančias jam patikrinti skelbimus įkeliančių naudotojų tapatybę. Toks patikrinimas, viena vertus, sumažintų neteisėto ar nesąžiningo asmens duomenų tvarkymo grėsmę duomenų subjekto atžvilgiu ir, kita vertus, leistų kovoti su neatsakingu šios elektroninės prekyvietės naudojimu, nes tai sumažintų anoniminių naudotojų nebaudžiamumo jausmą.

135. Reikia patikslinti, kad teiginys, jog internetas naudojamas anonimiškai, neužkerta kelio tikrinti skelbimus įkeliančių naudotojų tapatybės. Skelbimą įkeliančio naudotojo duomenys negali būti prieinami visiems platformos naudotojams. Juos gali tikrinti ir saugoti tik duomenų valdytojas, kad galėtų vykdyti savo prievoles pagal BDAR. Patikrinimo tikslais prekyvietės operatorius gali reikalauti nurodyti telefono numerį ir jį naudoti registracijai patvirtinti. Toks sprendimas nėra neįprastas interneto platformoms.

136. Aišku, tokia priemonė neleidžia pašalinti visų tapatybės vagystės pavojų. Vis dėlto BDAR iš duomenų valdytojo reikalaujama tik priimti technines ir organizacines priemones, kuriomis būtų siekiama kuo labiau išvengti bet kokio asmens duomenų apsaugos pažeidimo [60]. Taigi reikalaujama ne pasiekti rezultatą, o priimti priemonę. Bet kuriuo atveju iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad *Russmedia* neįgyvendino jokių priemonių, leidžiančių jai patikrinti ginčijamo skelbimo autoriaus tapatybę šio skelbimo įregistravimo ar paskelbimo momentu.

137. Šiomis aplinkybėmis siūlau į antrąjį–ketvirtąjį prejudicinius klausimus atsakyti, kad BDAR 5 straipsnio 1 dalies f punktas, 6 straipsnio 1 dalies a punktas ir 7, 24 bei 25 straipsniai turi būti aiškinami taip: informacinės visuomenės paslaugų teikėjas, kurio veikla – nemokamų arba mokamų skelbimų priegloba jo interneto svetainėje jos naudotojų prašymu, veikia kaip duomenų tvarkytojas, kiek tai susiję su asmens duomenimis, esančiais jo elektroninėje prekyvietėje paskelbtuose skelbimuose. Šiomis aplinkybėmis jis neprivalo tikrinti paskelbtų skelbimų turinio arba įgyvendinti saugumo priemonių, kurios užkirstų kelią per jį paskelbtų skelbimų turinio kopijavimui ir tolesniam platinimui arba tai apribotų. Vis dėlto jis turi įgyvendinti tinkamas organizacines ir technines priemones, kad užtikrintų duomenų tvarkymo saugumą trečiųjų asmenų atžvilgiu. Tačiau toks paslaugų teikėjas veikia kaip jo interneto svetainėje užsiregistravusių skelbimus įkėlusių naudotojų asmens duomenų valdytojas. Šiuo tikslu jis turi patikrinti skelbimus įkėlusių naudotojų tapatybę.

138. Siekdamas išsamumo ir tuo atveju, jei Teisingumo Teismas nepritartų mano analizei, dabar trumpai išnagrinėsiu elektroninės prekyvietės operatoriaus, laikomo duomenų valdytoju, kaip tai suprantama pagal BDAR 4 straipsnio 7 punktą, pareigas ir atsakomybę, kiek tai susiję su asmens duomenimis, esančiais jo elektroninėje prekyvietėje paskelbtuose skelbimuose. Kaip jau minėjau [61], antrasis–ketvirtasis klausimai, atrodo, grindžiami prielaida, kad *Russmedia* veikia kaip „duomenų valdytoja“.

[60] Šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 14 d. Sprendimą *Natsionalna agentsia za prihodite* (C-340/21, EU:C:2023:986, 30 punktas).

[61] Žr. šios išvados 99 punktą.

b) Atvejis, kai elektroninės prekyvietės operatorius laikomas skelbimuose pateiktų duomenų valdytoju

139. Pirmiausia pažymėtina, jog tai, kad elektroninės prekyvietės operatorius yra duomenų valdytojas, nebūtinai reiškia, kad skelbimą įkeliantis šios elektroninės prekyvietės naudotojas taip pat negali būti laikomas duomenų valdytoju [62].

140. BDAR pripažįstama bendra atsakomybė, kuri nebūtinai reiškia lygiavertę įvairių subjektų, susijusių su asmens duomenų tvarkymu, atsakomybę. Priešingai, šie subjektai gali dalyvauti skirtinguose duomenų tvarkymo etapuose ir tas dalyvavimas gali būti skirtingos apimties, todėl kiekvieno iš jų atsakomybės lygis turi būti vertinamas atsižvelgiant į visas reikšmingas konkretaus atvejo aplinkybes.

141. Vis dėlto sutelksiu dėmesį į elektroninės prekyvietės operatoriaus pareigas ir atsakomybę, nes šioje byloje nagrinėjama tokio operatoriaus atsakomybė už asmens duomenų, pateiktų jo elektroninėje prekyvietėje paskelbtame skelbime, tvarkymą.

142. Antruoju ir trečiuoju klausimais siekiama nustatyti, ar prieš paskelbdamas skelbimą interneto svetainės operatorius privalo patikrinti atitinkamai skelbimą skelbiančio asmens ir jame nurodyto asmens tapatybę, taip pat naudotojų išsiųstų skelbimų turinį.

143. Šiuo klausimu nesu įsitikinęs, ar elektroninės prekyvietės operatorius privalo įsitikinti, kad skelbimą įkeliantis naudotojas tikrai yra skelbime pateiktų asmens duomenų subjektas. Skelbimą įkeliantis naudotojas taip pat gali naudoti elektroninę prekyvietę tam, kad paskelbtų su kitu asmeniu susijusį skelbimą.

144. Vis dėlto duomenų valdytojas turi patikrinti, ar asmens duomenys tvarkomi remiantis duomenų subjekto sutikimu, ar kitais įstatymo nustatytais teisėtais pagrindais. Tokia pareiga jam nustatyta BDAR 5 straipsnio 1 dalies a punkte, 6 straipsnio 1 dalyje ir 7 straipsnio 1 dalyje.

145. Taigi, jeigu elektroninės prekyvietės operatorius veikia kaip duomenų valdytojas, jis turi įsitikinti, kad asmuo, kurio duomenys pateikti skelbime, sutiko, kad jo duomenys būtų tvarkomi. Logiškai mąstant, jis taip pat turi patikrinti kiekvieno skelbimą įkeliančio naudotojo pateikto skelbimo turinį, kad įsitikintų, ar jame yra asmens duomenų.

146. Pagal BDAR 5 straipsnio 1 dalies a punkte įtvirtintą sąžiningumo principą duomenų valdytojas taip pat turi užtikrinti, kad duomenų subjekto atžvilgiu duomenys būtų tvarkomi sąžiningai. Be to, pagal to reglamento 24 ir 25 straipsnius jis taip pat turi įgyvendinti technines ir organizacines priemones, siekdamas užtikrinti, kad duomenys būtų tvarkomi pagal šį reglamentą. Tai darydamas jis turi atsižvelgti į pavojus, būdingus aplinkybėms, kuriomis duomenys tvarkomi.

147. Dėl viešai prieinamų asmens duomenų tvarkymo elektroninėje aplinkoje gali kilti pavojus fizinių asmenų teisėms ir laisvėms, visų pirma gali būti padaryta neturtinės ar kitokios žalos.

148. Kai elektroninės prekyvietės operatorius yra atsakingas už duomenų, esančių šioje prekyvietėje paskelbtuose skelbimuose, tvarkymą, jis turi patikrinti skelbimus prieš juos paskelbdamas internete, taip pat tai, ar jie tvarkomi remiantis duomenų subjekto sutikimu, ar

[62] Dėl šio klausimo žr. šios išvados 115 punktą.

kitu įstatyme numatytu teisėtu pagrindu, ir imtis priemonių prieš duomenų subjektams žalingą duomenų tvarkymą. Jei operatorius nesilaiko šių principų, jis gali būti laikomas atsakingu už šio reglamento pažeidimus pagal BDAR 82 straipsnį.

149. Ketvirtuoju klausimu siekiama išsiaiškinti, ar elektroninės prekyvietės operatorius turi įgyvendinti saugumo priemones, kuriomis būtų užkirstas kelias per jį paskelbtų skelbimų turinio kopijavimui ir tolesniam platinimui arba tai būtų apribota.

150. Jeigu, atsižvelgiant į duomenų tvarkymo kontekstą, yra galimybė, kad skelbimai bus kartojami kitose interneto svetainėse ir kad asmens duomenys vėliau bus tvarkomi su tikslais, kurių siekiant jie buvo surinkti, nesuderinamu būdu, duomenų valdytojas galėtų apsvarstyti galimybę įgyvendinti tokias priemones, kurios būtų tinkamos. Vis dėlto nesu įsitikinęs, kad elektroninės prekyvietės, kurios ekonominė nauda operatoriaus ir skelbimą įkeliančių naudotojų požiūriu siejama su tuo, kad joje skelbiami skelbimai yra viešai prieinami, operatorius turėtų būti įpareigotas apriboti jų tolesnį platinimą. Be to, paprastai talpinant turinį internete siekiama padaryti jį prieinamą visiems interneto naudotojams, o tai suponuoja tam tikrą tolesnio platinimo formą. Bet kuriuo atveju, atsižvelgiant į šios išvados 148 punkte išdėstytus argumentus, ginčijamas skelbimas neturėjo būti paskelbtas *Russmedia* elektroninėje prekyvietėje be duomenų subjekto sutikimo.

151. Nedarant poveikio pirma pateiktoms papildomoms pastaboms, susijusioms su duomenų valdytojo pareigomis ir atsakomybe, toliau laikausi nuomonės, kad elektroninės prekyvietės operatorius yra asmens duomenų, esančių šioje prekyvietėje paskelbtuose skelbimuose, tvarkytojas [63]. Šiomis aplinkybėmis lieka išnagrinėti Direktyvos 2000/31 ir BDAR tarpusavio ryšį.

C. Dėl Direktyvoje 2000/31 ir BDAR nustatytos tvarkos tarpusavio ryšio

152. Antrasis ir trečiasis klausimai pateikti, be kita ko, dėl BDAR 2 straipsnio 4 dalies, skirtos šio reglamento ir Direktyvos 2000/31 tarpusavio ryšiui. Be to, juose nurodytos tiek minėto reglamento nuostatos, kuriose nustatytos duomenų valdytojo pareigos ir atsakomybė, tiek tos direktyvos 15 straipsnis. Taigi atrodo, kad šiuose klausimuose suponuojamas lygiagretus BDAR ir minėtos direktyvos taikymas.

153. Vis dėlto prieš pradėdamas nagrinėti tokį lygiagretų minėtų dviejų Sąjungos teisės aktų taikymą (2 dalis) turiu pažymėti, kad pirmajame klausime nurodytas atvejis šiek tiek kertasi tarpusavyje su nurodytaisiais antrajame–ketvirtajame klausimuose (1 dalis).

1. Neutralus prieglobos paslaugų teikėjas kaip duomenų valdytojas

154. Primintina, jog iš mano analizės matyti, kad *Russmedia* veikė kaip duomenų tvarkytoja, kiek tai susiję su asmens duomenų, nurodytų jos elektroninėje prekyvietėje paskelbtuose skelbimuose, tvarkymu [64]. Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas daro prielaidą, kad ši bendrovė veikė kaip duomenų valdytoja. Šiomis aplinkybėmis nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą keliamas klausimas, ar elektroninės prekyvietės operatorius gali atlikti du vaidmenis, t. y. neutralaus prieglobos paslaugų teikėjo, saugančio informaciją jo paslaugos naudotojų prašymu, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalį, ir tokioje

[63] Žr. šios išvados 137 punktą.

[64] Žr. šios išvados 120 punktą.

informacijoje esančių asmens duomenų valdytojo. Viena vertus, pirmuoju klausimu siekiama nustatyti, ar *Russmedia* yra tarpinė paslaugų teikėja, kaip tai suprantama pagal tos direktyvos II skyriaus 4 skirsnį. Kita vertus, atrodo, jog antrasis–ketvirtasis klausimai grindžiami prielaida, kad minėta bendrovė turi būti laikoma „duomenų valdytoja“, kaip tai suprantama pagal BDAR.

155. Šiuo klausimu suprantu, jog Teisingumo Teismas savo jurisprudencijoje neatmetė galimybės, kad asmens duomenų valdytojas, kaip jis suprantamas pagal BDAR, gali atlikti neutralų vaidmenį, kiek tai susiję su informacija, kurioje yra tokių duomenų, ir jam gali būti taikomas Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytas atleidimas nuo atsakomybės. Tai yra pastebėję ir autoriai, analizuodami nacionalinių teismų praktiką [65].

156. Pirmiausia Teisingumo Teismas Sprendime *Google Spain ir Google* yra konstatavęs, kad paieškos sistemos operatorius yra duomenų valdytojas, kalbant apie asmens duomenis, kuriuos apima internete trečiųjų asmenų paskelbta ar įkelta informacija, kai šis administratorius nustato tokių duomenų buvimo vietą, juos indeksuoja ir saugo [66]. Vėliau Sprendime *Google France ir Google* Teisingumo Teismas nagrinėjo klausimą, ar tos pačios paieškos sistemos operatorius galėjo pasinaudoti Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytu atleidimu nuo atsakomybės [67]. Vis dėlto antrasis iš tų sprendimų buvo susijęs ne su minėtos paieškos sistemos operatoriumi, o su nuorodų teikimo paslauga. Be to, tame sprendime Teisingumo Teismas paliko prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui įvertinti, ar tokio operatoriaus atliekamas vaidmuo atitiko tarpinio paslaugų teikėjo, kaip jis suprantamas pagal tą nuostatą, vaidmenį [68].

157. Dar svarbiau tai, kad, viena vertus, kaip nurodžiau [69], tarpinis paslaugų teikėjas, pagal teisės aktų leidėjo Direktyvos 2000/31 II skyriaus 4 skirsnyje ketintą suteikti reikšmę, negali atlikti vaidmens, kuris jam suteiktų žinių apie saugomus duomenis arba galimybę juos kontroliuoti, todėl turi apsiriboti neutraliu savo paslaugos teikimu, pasitelkdamas vien techninį tvarkymą. Kita vertus, duomenų valdytojo vaidmuo reikalauja nustatyti asmens duomenų tvarkymo tikslą ir priemones ir, be kita ko, daryti įtaką tam, ar su duomenimis bus atliekamos tvarkymo operacijos, pavyzdžiui, registracija, keitimas ar platinimas, ir prireikus šių duomenų nustatymui [70]. Tokios įtakos darymas nesuderinamas su neutraliu vaidmeniu, kurį turi išlaikyti informacinės visuomenės paslaugos teikėjas, kiek tai susiję su naudotojų prašymu saugoma informacija, tam, kad galėtų pasinaudoti Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytu atleidimu nuo atsakomybės. Be to, kaip jau paaiškinau [71], BDAR duomenų valdytojui nustatytos pareigos ir atsakomybė, dėl kurių jis turi veikti savo iniciatyva. Iš esmės tam, kad būtų laikomasi su asmens duomenų tvarkymu susijusių principų, duomenų valdytojas turi žinoti atitinkamus duomenis ir vykdyti jų kontrolę. Tokia kontrolė taip pat nesuderinama su neutraliu tokio paslaugų teikėjo vaidmeniu.

158. Taigi, nors, pirma, prieglobos paslauga yra informacijos, kuri, BDAR požiūriu, yra asmens duomenys, saugojimas, ir, antra, šios paslaugos teikėjas laikomas duomenų valdytoju, kaip tai suprantama pagal šį reglamentą, šio paslaugų teikėjo vaidmuo neapsiriboja neutraliu tokios

65 Šiuo klausimu žr. Keller, D., „The Right Tools: Europe's Intermediary Liability Law and the ES 2016 General Data Protection Regulation“, *Berkeley Technology Law Journal*, Nr. 1, vol. 33, 2018, p. 373.

66 Žr. 2014 m. gegužės 13 d. Sprendimą *Google Spain ir Google* (C-131/12, EU:C:2014:317).

67 Žr. 2010 m. kovo 23 d. Sprendimą *Google France ir Google* (C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, 106–120 punktai).

68 Žr. 2010 m. kovo 23 d. Sprendimą *Google France ir Google* (C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, 114–119 punktai).

69 Žr. šios išvados 49 punktą.

70 Žr. šios išvados 113–115 punktus.

71 Žr. šios išvados 148 punktą.

informacijos saugojimu. Vadinasi, tokios paslaugos teikėjas atlieka aktyvų vaidmenį, kiek tai susiję su tokia informacija, ir jam netaikomas Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytas atleidimas nuo atsakomybės.

159. Tai, kad pirmajame klausime nurodytas atvejis kertasi su antrajame–ketvirtajame klausimuose nurodytu atveju, patvirtina BDAR aiškinimą, kad elektroninės prekyvietės operatorius, kiek tai susiję su asmens duomenimis skelbimuose, kuriuos jis saugo skelbimą įkėlusių naudotojų prašymu, veikia ne kaip duomenų valdytojas, o kaip šių duomenų tvarkytojas [72].

160. Dėl išsamumo pažymiu, kad negaliu atmesti galimybės, jog Sąjungos teisės aktų leidėjas nusprendė neatmesti galimybės, kad prieglobos paslaugų teikėjas, veikiantis kaip duomenų valdytojas, gali pasinaudoti atleidimu nuo atsakomybės pagal *Digital Services Act*. Nors šiuo reglamentu panaikinti Direktyvos 2000/31 12–15 straipsniai [73], šios nuostatos buvo perkeltos į jį, kaip jas yra išaiškinęs Teisingumo Teismas. Minėto reglamento 7 straipsnyje priduriama, kad „tarpininkavimo paslaugų teikėjai nelaikomi neatitinkančiais atleidimo nuo atsakomybės sąlygų <…> vien dėl to, kad sąžiningai ir stropiai atlieka savanoriškus tyrimus savo iniciatyva <…> *arba imasi būtinų priemonių, kad atitiktų Sąjungos teisės ir nacionalinės teisės, laikantis Sąjungos teisės, reikalavimus*“ [74]. Pirmoji tos nuostatos dalis, susijusi su „paslaugų teikėjo savanoriškai nustatytomis priemonėmis“, turi bendrumų su Teisingumo Teismo jurisprudencija, suformuota dar remiantis Direktyva 2000/31 [75]. Antroji dalis, susijusi su „priemonėmis, kurių imtasi siekiant laikytis Sąjungos teisės reikalavimų“, įtraukta tuo pačiu reglamentu, leidžia prieglobos paslaugų teikėjui įvykdyti jam pagal BDAR nustatytus įpareigojimus ir išlaikyti neutralaus tarpinio paslaugų teikėjo vaidmenį. Vis dėlto Direktyvoje 2000/31 nėra sąlygos šiuo klausimu ir jos nereikia įtraukti pasitelkus šios direktyvos aiškinimą.

161. Lieka nustatyti, ar subjektas, dalyvaujantis tvarkant asmens duomenis kaip duomenų tvarkytojas, kuriam dėl BDAR pažeidimo gali kilti atsakomybė už šių duomenų tvarkymą, gali remtis Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytu atleidimu nuo atsakomybės.

2. Lygiagretus BDAR ir Direktyvos 2000/31 taikymas

162. Nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą problema kyla dėl to, kad paslaugos gavėjo prašymu saugomoje informacijoje buvo asmens duomenų, kurie buvo tvarkomi pažeidžiant BDAR. Iš čia kyla klausimas, dėl kurio šalys pagrindinėje byloje nesutaria ir dėl kurio jau ilgą laiką diskutuojama doktrinoje [76]: ar tvarkant asmens duomenis dalyvaujantis subjektas, kuris gali būti patrauktas atsakomybėn už BDAR pažeidimą, gali remtis Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytu atleidimu nuo atsakomybės?

163. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, remiantis mano atlikta šių dviejų Sąjungos teisės aktų analize, informacinės visuomenės paslaugos teikėjas, kuris yra asmens duomenų, esančių šios paslaugos naudotojų prašymu saugomoje informacijoje, valdytojas, negali remtis Direktyvos

[72] Dėl šio teisinio kvalifikavimo žr. šios išvados 120 punktą.

[73] Žr. *Digital Services Act* 89 straipsnį.

[74] Kursyvu išskirta mano.

[75] Šiuo klausimu žr. Sprendimą *YouTube ir Cyando* (115 punktas).

[76] Kai kurių autorių teigimu, Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytas atleidimas nuo atsakomybės taikomas kartu su BDAR. Šiuo klausimu žr. Keller, D., „The Right Tools: Europe's Intermediary Liability Laws and the ES 2016 General Data Protection Regulation“, *Berkeley Technology Law Journal*, Nr. 1, vol. 33, 2018, p. 371; ir Sartor, G., „Providers' Liabilities in the New ES Data Protection Regulation: A Threat to Internet Freedoms?“, *International Data Privacy Law*, Nr. 1, vol. 3, 2013, p. 5 ir 8. Kitų autorių nuomone, šios dvi tvarkos nesutampa. Šiuo klausimu žr. Riordan, J., „The Liability of Internet Intermediaires“, Oxford University Press, Oxford, p. 383 ir 384.

2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytu atleidimu nuo atsakomybės [77]. Todėl toliau pateikiama analize siekiama nustatyti tik tai, ar paslaugų teikėjas, veikiantis kaip tokių duomenų tvarkytojas, gali remtis tokiu atleidimu nuo atsakomybės. Norėčiau priminti, kad analizuodamas BDAR nuostatas pasiūliau Teisingumo Teismui laikyti *Russmedia* veikiančią kaip duomenų tvarkytoja [78].

164. Be to, reikia pažymėti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nepatikslina, ar pagrindinėje byloje *Russmedia* atsakomybė gali kilti už BDAR pažeidimą pagal šio reglamento 82 straipsnį, ar pagal nacionalinėje teisėje numatytas civilinės atsakomybės taisykles. Asmens duomenų apsaugos taisyklės pažeidimas kartu gali lemti kitų taisyklių, pavyzdžiui, vartotojų apsaugos taisyklių [79] ir subjektinių teisių pažeidimą, ir Sąjungos teisės aktų leidėjas neketino išsamiai suderinti teisių gynimo priemonių, kuriomis galima pasinaudoti pažeidus BDAR nuostatas [80].

165. Bet kuriuo atveju, kiek tai susiję su civiline atsakomybe, tiek Direktyvoje 2000/31, tiek BDAR yra nuostatų, rodančių šių dviejų Sąjungos teisės aktų tarpusavio santykį.

a) Dėl bylai reikšmingų Direktyvos 2000/31 nuostatų

166. Direktyvos 2000/31 1 straipsnio „Tikslas ir taikymo sritis“ 5 dalies b punkte numatyta, kad ši direktyva netaikoma sprendžiant klausimus, susijusius su informacinės visuomenės paslaugomis, kurias reglamentuoja Sąjungos teisės normos, taikytinos asmens duomenų srityje. Kalbant konkrečiau, šioje nuostatoje nurodytos direktyvos 95/46/EB ir 97/66/EB, kurios buvo pakeistos atitinkamai BDAR [81] ir Direktyva 2002/58/EB [82].

167. Be to, Direktyvos 2000/31 14 konstatuojamojoje dalyje, susijusioje su jos 1 straipsnio 5 dalyje nurodytu klausimu, nustatyta, kad fizinių asmenų apsauga tvarkant asmens duomenis reglamentuojama tik direktyvomis 95/46 ir 97/66, „kurios visapusiškai taikomos informacinės visuomenės paslaugoms; šios direktyvos jau sukuria [Sąjungos] teisinę bazę asmens duomenų srityje, todėl nebūtina reglamentuoti šio klausimo [Direktyvoje 2000/31], kad būtų užtikrintas sklandus vidaus rinkos funkcionavimas, ypač laisvas asmens duomenų judėjimas tarp valstybių narių; ši direktyva turėtų būti įgyvendinama vadovaujantis visais principais, susijusiais su asmens duomenų apsauga“.

168. Teisingumo Teismas anksčiau jau yra priėmęs sprendimų dėl Direktyvos 2000/31 1 straipsnio 5 dalies b punkto išaiškinimo.

169. Pirmiausia Sprendime *Promusicae* [83] buvo kilęs klausimas, ar pagal Sąjungos teisę valstybės narės įpareigojamos numatyti pareigą atskleisti asmens duomenis vykstant civiliniam procesui, kad būtų užtikrinta veiksminga autorių teisių apsauga. Toje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas rėmėsi keliomis direktyvomis, kurios, kaip jis manė, galėjo būti tokios pareigos teisinis pagrindas.

[77] Žr. šios išvados 157 punktą.

[78] Žr. šios išvados 120 punktą.

[79] Šiuo klausimu žr. 2022 m. balandžio 28 d. Sprendimą *Meta Platforms Ireland* (C-319/20, EU:C:2022:322, 78 punktas).

[80] Šiuo klausimu žr. 2024 m. spalio 4 d. Sprendimą *Lindenapotheke* (C-21/23, EU:C:2024:846, 60 punktas).

[81] Pagal BDAR 94 straipsnio 2 dalį nuorodos į Direktyvą 95/46 laikomos nuorodomis į šį reglamentą.

[82] 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002, p. 37; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 29 t., p. 514). Pagal Direktyvos 2002/58 19 straipsnį Sąjungos teisės nuorodos į Direktyvą 97/66 laikomos nuorodomis į Direktyvą 2002/58.

[83] 2008 m. sausio 29 d. sprendimas (C-275/06, EU:C:2008:54, 41 ir 56 punktai).

170. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nusprendė, kad iš Direktyvos 2000/31 1 straipsnio 5 dalies b punkto matyti, jog tokia pareiga, darant prielaidą, kad ji numatyta šioje direktyvoje, negali pažeisti su asmens duomenų apsauga susijusių reikalavimų [84]. Taigi atrodo, kad Teisingumo Teismas įžvelgė minėtos direktyvos ir Sąjungos teisės aktų, susijusių su asmens duomenų apsauga, lygiagretų taikymą.

171. Paskui Teisingumo Teismas Sprendime *La Quadrature du Net ir kt.* [85] nagrinėjo klausimą, ar pagal Direktyvą 2000/31 draudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriais prieigos prie visuomenei skirtų ryšių paslaugų internetu teikėjai ir prieglobos paslaugų teikėjai įpareigojami bendrai ir nediferencijuotai saugoti, be kita ko, su šiomis paslaugomis susijusius asmens duomenis. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas manė, kad šis klausimas reglamentuojamas toje direktyvoje ir kad pačiame jos 15 straipsnyje nenustatyta principinio draudimo saugoti duomenis, susijusius su turinio sukūrimu, nuo kurio būtų galima nukrypti tik išimtiniais atvejais [86].

172. Teisingumo Teismas nusprendė, jog Direktyva 2000/31 turi būti aiškinama taip, kad ji netaikoma pranešimų konfidencialumo apsaugai ir fizinių asmenų apsaugai tvarkant asmens duomenis, kiek tai susiję su informacinės visuomenės paslaugomis, nes tokia apsauga, atsižvelgiant į atvejį, reglamentuojama Direktyva 2002/58 arba BDAR [87].

173. Kategoriškas tokio atsakymo pobūdis susijęs su jo pateikimo aplinkybėmis.

174. Viena vertus, negalima pamiršti, kad Direktyvos 2000/31 15 konstatuojamojoje dalyje konkrečiai kalbama apie pranešimų slaptumą ir joje numatyta, kad pagal Direktyvą 97/66, paminėtą Direktyvos 2000/31 1 straipsnio 5 dalies b punkte, „valstybės narės privalo drausti asmenims, kurie nėra siuntėjai ir gavėjai, kaip nors perimti arba sekti tokius pranešimus, nebent jie turėtų teisėtus leidimus“. Direktyvoje 2002/58, kuria pakeista Direktyva 97/66, toks draudimas patvirtinamas ir nustatomos sąlygos, kuriomis valstybės narės gali nuo jo nukrypti. Be to, pagal BDAR valstybių narių diskrecija dėl nukrypti leidžiančių priemonių, susijusių su asmens duomenų apsauga, apibrėžta šio reglamento 23 straipsnyje.

175. Kita vertus, prieidamas prie išvados, primintos šios išvados 171 punkte, Teisingumo Teismas nurodė, kad pranešimų ir fizinių asmenų konfidencialumo apsauga tvarkant asmens duomenis reglamentuojama tik Direktyva 2002/58 arba BDAR, „pažymint, kad apsauga, kurią siekiama užtikrinti Direktyva 2000/31, bet kuriuo atveju negali pažeisti iš Direktyvos 2002/58 ir [BDAR] kylančių reikalavimų“ [88].

176. Taigi iš jurisprudencijos, susijusios su Direktyvos 2000/31 1 straipsnio 5 dalies b punktu, galima suprasti, pirma, kad ši direktyva netaikoma klausimams, atskirai reglamentuojamiems Direktyvoje 2002/58 ir BDAR. Kita vertus, Direktyva 2000/31 ir Sąjungos teisės normos, taikytinos asmens duomenų srityje, taikomos lygiagrečiai visiems kitiems klausimams, tačiau šios direktyvos nuostatos negali pažeisti reikalavimų, susijusių su tokių duomenų apsauga.

[84] Šiuo klausimu žr. 2008 m. sausio 29 d. Sprendimą *Promusicae* (C-275/06, EU:C:2008:54, 57 punktas).

[85] 2020 m. spalio 6 d. sprendimas (C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, EU:C:2020:791, 193 punktas).

[86] Šiuo klausimu žr. 2020 m. spalio 6 d. Sprendimą *La Quadrature du Net ir kt.* (C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, EU:C:2020:791, 194 punktas).

[87] Žr. 2020 m. spalio 6 d. Sprendimą *La Quadrature du Net ir kt.* (C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, EU:C:2020:791, 212 punktas).

[88] Žr. 2020 m. spalio 6 d. Sprendimą *La Quadrature du Net ir kt.* (C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, EU:C:2020:791, 200 punktas).

b) Dėl bylai reikšmingų BDAR nuostatų

177. Šios išvados 176 punkte mano pateiktą aiškinimą patvirtina BDAR 2 straipsnio 4 dalis, kurioje numatyta, kad šis reglamentas taikomas „nedar[ant] poveikio“ Direktyvos 2000/31, visų pirma jos 12–15 straipsniuose nustatytų taisyklių dėl tarpininkavimo paslaugų teikėjų atsakomybės, taikymui [89].

178. Nors pagal Sąjungos teisės terminiją teiginys, kad teisės aktas arba kuri nors iš jo nuostatų taikoma „nedarant poveikio“ kitam teisės aktui, gali lemti skirtingus rezultatus, BDAR patikslinta, kad jis taikomas nedarant poveikio visų pirma konkrečioms Direktyvos 2000/31 nuostatoms. Taigi Sąjungos teisės aktų leidėjas norėjo pabrėžti, kad tuo reglamentu neribojama konkrečių tos direktyvos nuostatų taikymo sritis. Vadinasi, negalima teigti, kad BDAR turi pirmenybę prieš Direktyvą 2000/31 dėl to, kad buvo priimtas vėliau už ją.

c) Baigiamosios pastabos

179. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, tiek Direktyvos 2000/31, kaip ją yra išaiškinęs Teisingumo Teismas [90], tiek BDAR [91] struktūra yra tokia, kad šiuos teisės aktus būtų galima lygiagrečiai taikyti klausimams, kurie konkrečiai nereglamentuoti šiame reglamente. Taigi lieka nustatyti, ar BDAR yra nuostata, atliekanti panašų vaidmenį kaip ir tos direktyvos 14 straipsnio 1 dalis.

180. Šiuo klausimu BDAR 82 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad duomenų valdytojas arba atitinkamais atvejais duomenų tvarkytojas atleidžiami nuo atsakomybės už žalą, atsiradusią dėl duomenų tvarkymo, kuriuo pažeidžiamas šis reglamentas, „jeigu jis įrodo, kad jokiu būdu nėra atsakingas už įvykį, dėl kurio patirta žala“. Jeigu asmens duomenis pažeidžia „trečioji šalis“, kaip tai suprantama pagal minėto reglamento 4 straipsnio 10 punktą, duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas gali būti atleisti nuo atsakomybės pagal to paties reglamento 82 straipsnio 3 dalį, jei įrodo, kad tarp galimo pareigos užtikrinti duomenų apsaugą pažeidimo ir fizinio asmens patirtos žalos nėra priežastinio ryšio [92].

181. Manau, kad BDAR 82 straipsnio 3 dalis nėra atleidimo nuo atsakomybės sąlyga, kuri atlieka panašų vaidmenį kaip Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalis.

182. Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalis taikoma tik tuo atveju, jei tarpinis paslaugų teikėjas pagal jam taikomas taisykles gali būti laikomas atsakingu už jo teikiamos tarpininkavimo paslaugos naudotojų prašymu saugomą informaciją. Taigi klausimas dėl šios nuostatos taikytinumo kyla tik tuo atveju, jei įvykdytos taikytinose taisyklėse numatytos šio paslaugų teikėjo atsakomybės už saugomą informaciją sąlygos. Šiuo klausimu BDAR 82 straipsnyje numatytos teisės į žalos atlyginimą sąlygos nustatytos šio straipsnio 1–3 dalyse. To reglamento 82 straipsnio 3 dalyje nustatyta tik viena šios atsakomybės sąlyga [93]. Duomenų valdytojo atsakomybės atsiradimas pagal minėto reglamento 82 straipsnį siejamas su *duomenų valdytojo kalte*, kuri preziumuojama, nebent duomenų valdytojas įrodo, kad jokiu būdu nėra atsakingas už įvykį, dėl kurio patirta žala, kaip tai suprantama pagal to straipsnio 3 dalį [94].

[89] Taip pat žr. BDAR 21 konstatuojamąją dalį.

[90] Žr. šios išvados 176 punktą.

[91] Žr. šios išvados 178 punktą.

[92] Žr. 2023 m. gruodžio 14 d. Sprendimą *Natsionalna agentsia za prihodite* (C-340/21, EU:C:2023:986, 72 punktas).

[93] Šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimą *Krankenversicherung Nordrhein* (C-667/21, EU:C:2023:1022, 94 punktas).

[94] Šiuo klausimu žr. 2024 m. spalio 4 d. Sprendimą *Agentsia po vpisvaniyata* (C-200/23, EU:C:2024:827, 163 punktas).

183. Taigi duomenų tvarkytojui, kurio atsakomybė gali kilti pagal BDAR 82 straipsnį, gali būti taikomas Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytas atleidimas nuo atsakomybės.

184. Vis dėlto negalima pamiršti, kad duomenų tvarkytojo atsakomybė pagal BDAR 82 straipsnio 2 dalies antrą sakinį gali kilti tik tuo atveju, jeigu jis nesilaikė šiame reglamente numatytų būtent duomenų tvarkytojams tenkančių pareigų arba jeigu veikė nesilaikydamas duomenų valdytojo teisėtų nurodymų arba priešingai šiems nurodymams. Taigi elektroninės prekyvietės operatoriaus, veikiančio kaip duomenų tvarkytojas, pareigos ir atsakomybė, kiek tai susiję su duomenimis, esančiais jo platformoje skelbiamuose skelbimuose, pirmiausia siejamos su to reglamento 32 straipsniu [95].

185. Vis dėlto, kaip jau minėjau, neaišku, ar pagrindinėje byloje *Russmedia* atsakomybė už BDAR pažeidimą gali kilti pagal šio reglamento 82 straipsnį, ar pagal nacionalines nuostatas. Jei atsakomybė už minėto reglamento pažeidimą gali kilti remiantis nacionalinės teisės nuostatomis (todėl to paties reglamento 82 straipsnio 3 dalis nebūtų taikoma), yra dar mažiau priežasčių netaikyti atitinkamam subjektui Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatyto atleidimo nuo atsakomybės.

186. Apibendrindamas manau, kad subjektas, dalyvaujantis tvarkant asmens duomenis kaip duomenų tvarkytojas, kuriam gali kilti atsakomybė už BDAR pažeidimą, gali remtis Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytu atleidimu nuo atsakomybės. Taigi mano išvada dėl šių dviejų Sąjungos teisės aktų tarpusavio santykio negali pakeisti mano siūlomų atsakymų į prejudicinius klausimus.

V. Išvada

187. Atsižvelgdamas į visa tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Curtea de Apel Cluj* (Klužo apeliacinis teismas, Rumunija) pateiktus prejudicinius klausimus:

1. 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos [d]irektyva) 14 straipsnio 1 dalis

   turi būti aiškinama taip:

   informacinės visuomenės paslaugos, kurią sudaro galimybės naudotis elektronine prekyviete, kur skelbimai skelbiami nemokamai arba už atlygį, suteikimas naudotojams, teikėjas gali pasinaudoti toje nuostatoje numatytu atleidimu nuo atsakomybės ir tuo atveju, kai savo elektroninės prekyvietės naudojimo sąlygose nurodo, kad, nors nepretenduoja į nuosavybės teisę į tokį turinį, vis dėlto išsaugo teisę naudoti pateiktą, paskelbtą, įkeltą ar atsiųstą turinį, įskaitant jo kopijavimą, platinimą, perdavimą, paskelbimą, atgaminimą, keitimą, išvertimą, perleidimą partneriams ir ištrynimą bet kuriuo momentu, net kai nėra jokios priežasties to padaryti, su sąlyga, kad šis paslaugų teikėjas nesiima priemonių, dėl kurių prarastų neutralaus prieglobos paslaugų teikėjo statusą.

[95] Žr. šios išvados 126 punktą.

2. 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 5 straipsnio 1 dalies f punktas, 6 straipsnio 1 dalies a punktas ir 7, 24 bei 25 straipsniai

   turi būti aiškinami taip:

   informacinės visuomenės paslaugų teikėjas, kurio veikla – nemokamų arba mokamų skelbimų priegloba jo interneto svetainėje jos naudotojų prašymu, veikia kaip duomenų tvarkytojas, kiek tai susiję su asmens duomenimis, esančiais jo elektroninėje prekyvietėje paskelbtuose skelbimuose. Šiomis aplinkybėmis jis neprivalo tikrinti paskelbtų skelbimų turinio arba įgyvendinti saugumo priemonių, kurios užkirstų kelią per jį paskelbtų skelbimų turinio kopijavimui ir tolesniam platinimui arba tai apribotų. Vis dėlto jis turi įgyvendinti tinkamas organizacines ir technines priemones, kad užtikrintų duomenų tvarkymo saugumą trečiųjų asmenų atžvilgiu. Tačiau toks paslaugų teikėjas veikia kaip jo interneto svetainėje užsiregistravusių skelbimus įkėlusių naudotojų asmens duomenų valdytojas. Šiuo tikslu jis turi patikrinti skelbimus įkeliančių naudotojų tapatybę.